JURNALUL S.F.

Premiul Convenţiei Europene de SF
euROcon '94

Anul IV Nr. 111
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
16 pagini - 250 lei

La sugestia dvs.

PROGRAMUL FILMELOR SF, HORROR ŞI FANTASTICE AL TELEVIZIUNII PRIN CABLU

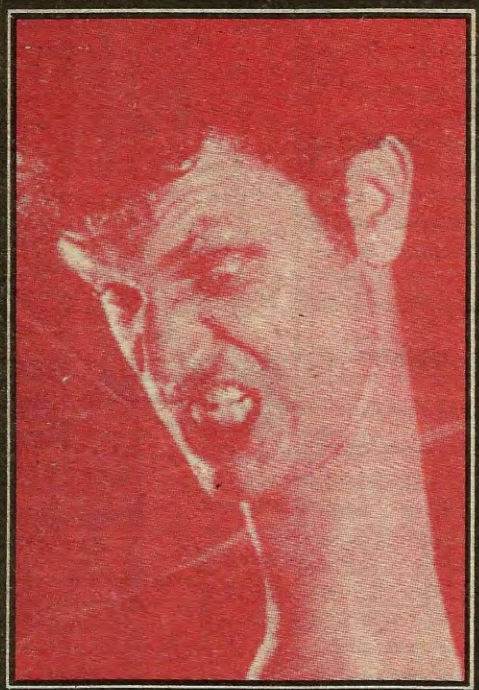

ULTIMA ORĂ!

Ne-a vizitat la redacţie scriitorul britanic de SF – **TONY CHESTER.** *Într-o discuţie amicală scriitorul a exclamat : „Nu înţeleg de ce nu se introduc droguri în şcoli!”*

Amănunte în pagina 15

IOAN PAVELESCU

CE VOM VEDEA PE MICUL ECRAN!

Sîmbătă 11.03

13.50 Noaptea îngerilor (F-a, Anglia, 1992, Vox).

17.45 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

18.00 King-Kong (F-a, SUA, 1933, 3 SAT), cu Fay Wray.

19.20 Robocop (s-SF, Italia 1)

21.15 Cavalerii din spaţiu (SF-co, SUA, 1991, PRO 7); cu Hulk Hogan.

1.10 Vînătorii din spaţiu (s-SF/r, PRO 7).

1.45 Misiune imposibilă (s-SF, Canale 5).

1.50 Groaza de „dincolo" (H-TV, SUA, 1933, ARD).

2.00 Omul cu masca (H, SUA, 1990, RTL); cu Liam Neeson, Sylvester Stallone.

3.00 Femeia bionică (s-SF, RETE 4).

Duminică 12.03

12.25 Robocop (s-SF/r, Italia 1).

15.00 Invazia marţienilor (SF, SUA, 1990, PRO7).

15.30 Necazurile lui Merlin Jones (SF-co, SUA, 1979, RTL).

16.55 Meteor (SF, SUA, 1977, PRO 7); cu Sean Connery, Nataly Wood.

17.30 SF Magazin (Star Trek) (TVR 2).

17.30 Noaptea îngerilor (F-a/r, Anglia, 1992, VOX).

19.55 Robocop (s-SF, M6).

21.15 Anna şi diavolul (F-TV, Germania, 1994, SAT 1).

21.15 Medicine Man (F-a; SUA, 1991, RTL), Sean Connery.

2.15 Misiune imposibilă (s-SF, Canale 5)

4.30 Bun venit, marţianule! (SF-co, Antena 1); regia Pier Francesco Pingitore; cu Pippo Franco, Silvia Dionisio, Oreste Lionello.

Luni 13.03

11.05 Invazia marţienilor (SF/r, SUA, 1990, PRO 7).

17.05 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

0.00 Vampir (h, SUA, 1979, RTL 2); cu Richard Lynch, Jason Miller.

1.40 Monsters (s-SF, SUA, RTL 2), ep. „Frankenstein".

3.00 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

Marţi 14.03

17.05 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

1.05 Războiul lumilor (s-SF, PRO 7).

1.50 Monsters (s-SF, SUA, RTL 2); ep. „Greşeala frumuseţii".

Miercuri 15.03

17.05 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

1.35 Monsters (s-SF, SUA, RTL 2); ep. „Moderatorul şi bestia".

3.35 Femeia bionică (s-SF, RETE 4)

Joi 16.03

17.05 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

1.00 Strigoii (H, Italia, 1983, SAT 1); cu Pupi Avali.

2.20 Star Trek (s-SF/r, SUA, Italia 1).

3.00 Monsters (s-SF, SUA, RTL 2), ep. „Vîrcolacul din Hollywood".

3.00 Războiul lumilor (s-SF, PRO 7).

6.45 Femeia bionică (s-SF, RETE 4).

Vineri 17.03

15.55 Time Trax (s-SF, SUA, 1933, SAT 1); ep. pilot „Călătorie în trecut" (41 de episoade).

17.05 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

21.15 Superman (s-SF, PRO 7).

22.10 Vînătorii din spaţiu (s-SF, PRO 7).

0.55 Frankenstein (H, SUA, 1931, RTL2); cu Colin Clive.

2.30 Star Trek (s-SF/r, SUA, Italia 1).

6.45 Femeia bionică (s-SF, RETE 4).

Sîmbătă 18.03

14.05 Căpitanul Nemo (SF-a, Italia/Franţa/Spania, 1973, VOX).

17.45 Star Trek (s-SF, SUA, Italia 1).

19.15 Vînătoarea unui android (SF, SUA, 1992, RTL 2); cu Lew Ayers, Robert Foxworth.

19.20 Robocop (s-SF, Italia 1).

21.00 Piraţii pe gheaţă (SF, 1984, TNT&Toons); cu Robert Urich şi Angelica Huston.

23.00 2010 (SF, SUA, 1984, TNT&Toons); regia Peter Hyams; cu Roy Scheider şi Helen Mirren; ecranizarea romanului „2010: a doua odisee spaţială" de Arthur C. Clarke (Ed. Olimp, 1994).

23. 05 Carrie (H, SUA, 1976, RTL 2); ecranizare a romanului omonim de Stephen King (Ed. Nemira, 1993).

0.15 Black Magic Woman (F-er-th, SUA, 1990, SAT 1).

0.55 Văduva lui Dracula (F, SUA, 1988, VOX); cu Sylvia Kristel.

1.00 Fuga lui Logan (SF, 1976, TNT&Toons); cu Michael York şi Jennifer Agutter

1.25 Vînătorii din spaţiu (s-SF, PRO 7).

1.45 Misiune imposibilă (s-SF, Canale 5).

3.00 Femeia bionică (s-SF, RETE 4).

3.05 Piraţii pe gheaţă (SF, 1984, TNT&Toons).

3.30 Păianjenul uriaş (SF-H, SUA, 1975, RTL).

3.30 Carrie (H/r, SUA, 1976, RTL 2)

4.45 Fuga lui Logan (SF, 1976, THT&Toons).

Duminică 19.03

9.50 Time Trax (s-SF/r, SUA, 1933, SAT 1).

11.05 Batman (da, PRO,7)

12.25 Robocop (s-SF, Italia 1).

12.55 Omul din Atlantis (SF, SUA, 1977, PRO 7); cu Patrick Duffy şi Belinda J. Montgomery.

17.10 Star Trek (noua generaţie) (s-SF, SUA, TVR1).

17.15 Căpitanul Nemo (SF-a/r, Italia/Franţa/Spania, 1973, VOX).

18.30 Oameni de nimic (F, SUA, 1988, RTL 2); cu David Murray.

19.55 Robocop (s-SF, M6).

0.15 Exorcistul (F, SUA, 1973, PRO 7); cu Linda Blair; *ecranizare a romanului omonim de W.P. Blatty, apărut la ed. Nemira.*

1.00 Kanal 4; Parodie SF (RTL).

2.15 Misiune imposibilă (s-SF, Canale 5).

2.25 Văduva lui Dracula (F/r, SUA, 1988, VOX); cu Sylvia Kristel.

TOP 30

Miron Blumberg Balaur (JSF 104)

25) Liviu Radu - Epitaf pentru Laura (JSF 99)

26) Sebastian A. Corn şi Ionuţ Bănuţă - Ragnarok (JSF 81-82)

27) Ana-Maria Negrilă - Pangul albastru (JSF 67)

28) Mihail Grămescu - Sacrificiul nunţii la Quetzali (CPSF 509)

20) Don Simon - Şi păpuşile mor (JSF 84)

30) Issac Asimov - Specie dispărută (JSF 104)

CLASAMENT

1) Don Simon 234 p.
2) Sebastian A. Corn 194 p.
3) Mihail Grămescu 151 p.
4) Costi Gurgu 150 p.
5) Aurelius Belei 139 p.
6) Ana Maria Negrilă 111p.
7) Florin Pîtea 75 p.
8) Liviu Radu 55 p.
9) Michael Haulică 48 p
10) Ana-Veronica Mircea 32 p.
11) Cristian Lăzărescu 20 p.
12) Adrian Chifu 17 p.
13) Liviu Surugiu 12 p.
14) Dănuţ Ivănescu 10 p.
15) Ovidiu Bufnilă 9 p.

1) Sebastian A. Corn - Adrenergic (JSF 89-90)
2) Aurelius Belei - Alpha Borealis (JSF 105)
3) Florin Pîtea - Shai Tan (CPSF 517-518)
4) Don Simon - Workers (JSF 66)
5) Don Simon - Zidul (JSF 99)
6) Mihai Grămescu - Apocrifa după Maria (JSF 103)
7) Costi Gurgu - Coroziunea (JSF 98)
8) Sebastian A. Corn - Farial (JSF 67)
9) A.-M. Negrilă - Schimbarea la faţă (JSF 85)
10) Don Simon U-TV Man (JSF 75)
11) Costi Gurgu - Povestea Cucyber (JSF 102)
12) Michael Haulică - Madia Mangalena sau Dincolo de ură (JSF 66)
13) Ana-Maria Negrilă - Copilăria lui Munchausen (JSF 92)
14) Mihail Grămescu - Şoricica (JSF 104)
15) Octavia Butler - Copil de sînge (JSF 109)
16) Costi Gurgu - Robert (JSF 100)
17) Aurelius Belei - Hypnopedia (CPSF 508)
18) Mihail Grămescu - Mirosul fricii (JSF 63)
19) Aurelius Belei - Vă lipseşte un Tehnosaur? (JSF 104)
20) Sebastian A. Corn - Aşteptînd exodul din Goatza (JSF 69)
21) Costi Gurgu - Respiraţia Morţii (JSF 103)
22) Costi Gurgu - Wops (CPSF 506)
23) Ana Veronica Mircea - Kill (CPSF 507)
24) Mike Resnik - Necazurile lui

În urma numeroaselor reclamaţii (corecte), îmi cer scuze pentru klingoniana mea şi reiau regulamentul Topului 30. Oricum, partea cea mai grea, prilej cu care mulţumesc celor care au făcut un efort şi au fost alături de SF şi de mine, a trecut, şi iată Top 30 apare deja în paginile JSF. Trebuie ca voi să selectaţi dintre textele apărute în luna februarie (aflt străini cît şi români) în jur de 10-15 şi să mi le trimiteţi sub forma unui mini Top, pe adresa JSF, menţionînd şi publicaţia de unde l-aţi ales. Doar atît.

Deci, pînă pe 25 martie (data poştei) aştept propunerile celor care au de spus ceva în fandomul românesc. Nu vă place cum arată Top 30? Sînteţi nemulţumiţi de clasament? Schimbaţi-l prin Topul vostru!

MACISTE

Şi fiindcă prima etapă s-a încheiat să anunţăm şi cîştigătorii : Stroe Dan şi Condruţ Virginica din Brăila.

Pentru a intra în posesia premiului trebuie să sune la telefonul 68 10 91- Marian Coman.

JURNALUL ®

Editat de : INTACT SF

PREMIILE CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1993 - PLOIEŞTI
CONVENŢIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIŞOARA
GEOVALY SRL - BUCUREŞTI (activitate promoţională)
CONVENŢIEI NAŢIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

COLECTIVUL DE REDACŢIE :

Adrian BĂNUŢĂ (REDACTOR ŞEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON, Ionuţ BĂNUŢĂ, Remus CERNEA, Sebastian A. Corn, Nicu Gecse, Mihail GRĂMESCU, Florin Iulian HRIB, Isabela ION, Cristian IONESCU, Liviu RADU, Don SIMON, Cătălin TENIŢĂ, Florin Mircea TUDOR.
(REDACTORI)

ADRESA REDACŢIEI:
Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, nr. 25-27, sector 1, Bucureşti
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată *Adrian şi Ionuţ BĂNUŢĂ*
Culegere: *Steliana NEGHIRLĂ*
Corectură: *Remus CERNEA*
Montaj offset: *Georgiana DUCMAN, Mariana SEBE, Silvana GREERE*

JURNALUL S.F. este înscris în Catalogul Presei la poziţia 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET. Cititorii din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 Bucureşti - România Piaţa Presei Libere nr. 1

Acest săptămînal face parte din reţeaua naţională a publicaţiilor JURNALUL

Director administrativ: Titus GUVIR
Redactor şef: Marius TUCĂ

Tiparul executat la INTACT

VITRINA CU ILUZII

MISERY - O GROZĂVIE AMERICANĂ

În urmă cu mulți ani, am citit o poveste despre un om care își dorea foarte mult să scrie și să fie original. Și ori de cîte ori finisa un text și îl înainta editorilor, aceștia îi arătau că, de fapt, ceea ce scrisese el avea dese similitudini cu lucruri care mai fuseseră scrise. Îi spuneau, nu în termeni violenți, că, de fapt, plagia. Ani de zile omul suportase acele trimiteri la texte pe care nu le citise niciodată și ajunsese atît de complexat de ideea că nu poate fi original, încît nu a văzut altă soluție decît încercînd să inventeze un „alfabet" complet nou în care să scrie. Munca lui a mai durat cîțiva ani și cînd a mers din nou la editor, acesta l-a privit uluit și i-a spus că, de fapt, copiase *Manuscrisele de la Marea Moartă.*

Nu mai îmi amintesc cine a scris această poveste. În orice caz, mi-a plăcut mult. Ea aducea în prim plan o teorie valabilă și anume: tot ceea ce se scrie a mai fost scris cîndva, chiar dacă sub altă formă.

Romanul *„Misery"* nu face excepție de la regulă.

Stephen King recunoaște încă din start, prin gura lui Paul Sheldon, asocierea narațiunii cu povestea Șeherezadei.

Sînt de acord că originalitatea absolută nu există, dar cred că mai important este *cum se scrie.* Și în asta Stephen King este inimitabil.

Misery Chastain, este personajul principal dintr-o serie de romane melodramatice, datorită căreia Paul Sheldon ajunge celebru. El recunoaște că a trebuit să-și mintă aspirațiile și că Misery nu este ceea ce ar fi vrut să scrie. Misery a fost un motiv care l-a făcut să cîștige și să ajungă celebru. Și cînd a considerat că minciuna a mers prea departe, el s-a hotărît s-o „ucidă", lucru pe care l-a și făcut. Acest compromis l-a eliberat de complexe și l-a montat să scrie „Mașini de lux", un roman de cu totul altă factură, mult mai pretențios și mai aproape de sufletul lui Paul Sheldon. El iubește această carte care rezumă părerea lui despre talentul de a scrie, deși nu crede că va avea un impact puternic pe piață.

În drumul spre editor, Paul suferă un accident de automobil, din care se alege cu picioarele zdrobite. Este găsit de Annie Wilkes, o fanatică admiratoare a lui și de aici încolo începe o cruntă și năucitoare poveste.

Annie Wilkes este o fostă infirmieră, îndrăgostită de ceea ce Paul Sheldon scrisese. De altfel, orice sentiment care apare în conflictul el-ea, nu este doar prefațat, ci scormonit și pus pe tavă în toată complexitatea, dus dincolo de limitele firești. Annie Wilkes este nebună. Este foarte scrupuloasă în tot ceea ce face. Ea are un album, „Cărarea Amintirilor", în care a strîns materiale decupate din ziare privind deznodămîntul tragic al unor oameni care i-au intrat în raza de acțiune. Pentru că Annie Wilkes este criminală. Nebunia ei este inteligență diavolească. Ea premeditează lucrurile și, deși în multe cazuri este bănuită, nu este niciodată condamnată. Annie Wilkes îl forțează pe Paul Sheldon s-o re-învie pe Misery.

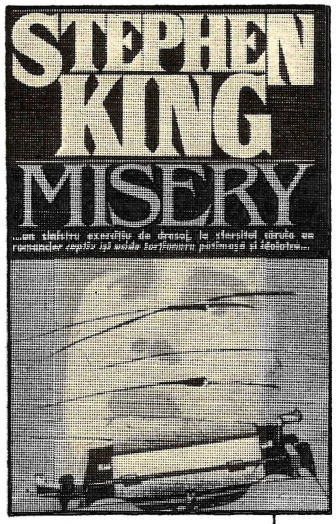

Paul Sheldon nu rezistă presiunilor și muncește istovitor să închege o istorie dedicată în întregime călăului său, o istorie făcută să rămînă într-un singur exemplar.

Annie Wilkes îl face dependent de droguri. Ea nu suportă minciuna și preferă să meargă în „Locul Pentru Rîs Al Anniei", ca să nu fie violentă. Știe să fie lucidă, știe că poate să facă rău și evită cît poate și asta numai ca să-și atingă scopul: Paul Sheldon trebuie să scrie.

În lipsa ei, Paul Sheldon descoperă „Cărarea Amintirilor" și înțelege ceea ce doar bănuia. Este înfricoșat și neputincios. Capriciul de a vedea ce înseamnă Annie Wilkes, îl face să înlăture „semne" puse cu grijă de temnicerul său, lucru care va duce la alterarea fără precedent a liniștii și așa false.

Degradarea situațiilor este exploatată cu multă măiestrie și împletită cu o tensiune excesivă.

Paul Sheldon devine umil, imploră, bea lături, își bea propria urină, suportă să i se taie piciorul cu toporul... Pentru el nu există o limită a suferinței care să îl declanșeze în minte că mai bine este să moară. Paul Sheldon trebuie să trăiască din două motive: unul, ca să se răzbune și al doilea, pentru că instinctele lui de scriitor îi spun că „Întoarcerea lui Misery" este cel mai bun roman scris de el. În carte transpar stări și senzații pe care nu avea cum să le escaladeze în viața normală.

„Misery", ca ansamblu, este cu adevărat o grozăvie. O grozăvie americană fără de care bibliotecile ar fi foarte sărace.

Don SIMON

OBSESIA MAINSTREAM-ULUI

Ciudat, dar un scriitor precum King, cu o operă atît de vastă și de variată, folosește, aproape obsesiv, două motive de bază: copilăria (și/sau adolescența) traumatizată (traumatizantă) și existența scriitoricească. Experiențele personale împinse dincolo de limite, extrapolate și disecate fără milă.

Interesant că scriitorii lui King sînt autori de mainstream. Torrance din *Shining,* e romancier, eroul din *Tommyknockers* - poet (eroina scrie romane western, gen serios în SUA, Nick Andros din *The Stand* lucrează la un roman autobiografic...

Paul Sheldon, eroul principal din *Misery* este autor (de succes) al unor romane de aventuri sentimentale, dar își dorește să se realizeze ca autor de mainstream. Iar o admiratoare nebună intenționează să-l împiedice...

În alt roman al lui King *(The Dark Side)* eroul, autor de romane serioase fără audiență, abandonează temporar literatura cu pretenții, obținînd și bani, și glorie, producînd, sub pseudonim, literatură polițistă. Iar cînd vrea să înceteze și să revină la ceea ce-l interesa, autorul fictiv capătă ființă și începe să-l ucidă pe cei ce-l sfătuiseră pe erou să abandoneze cariera ce-i adusese succes...

Am citat, la întîmplare, cîteva exemple.

Sheldon reprezintă, probabil, obsesia supremă a lui King: că nu va putea scăpa niciodată de genul care l-a făcut celebru.

Misery este un roman care, aparent, n-ar avea prea multe de spus.

Filmul *(ceva mai puțin dur decît cartea)* a fost realizat practic de doi actori. Însă talentul lui King găsește resursele necesare ca dintr-un subiect pe care altul l-ar fi expediat în cîteva zeci de pagini, să scoată un roman bun, palpitant, care te ține încordat pînă la sfîrșit.

Un King mai aparte, însă bine realizat, credibil și... uman. Scriitorul este tot om, îi scapă lui King printre rînduri. Care își dorește succes și admirație, ca oricare. Dar și recunoașterea criticii, a posterității, a tot ce ține de încadrarea în categoria oamenilor serioși... Pentru că, întreb și eu ca prostul, vă imaginați un laureat al premiului Nobel sechestrat de un admirator? Imposibil, autorii de mainstream sînt apreciați doar de oameni rezonabili...

Liviu RADU

Stephen King - Misery, ed. Nemira, traducere - Dana Sarca, 351 pag, 3500 lei

BOOKSHOP

MARI ANTOLOGII HORROR

The Penguin Book of Vampire Stories
(Antologia Penguin a povestirilor cu vampiri), *editor Alan Ryan, Penguin Books, London, 1988, 622,pag.*

În această antologie (apărută inițial în America sub titlul *Vampires: Two Centuries of Great Vampire Stories),* scriitorul Alan Ryan ne face cunoștință cu 32 de povestiri și nuvele ale căror personaje principale sînt nemuritorii vampiri, bărbați sau femei: vampiri invizibili și vampiri care-și modifică înfățișarea după dorință, vampiri care se hrănesc cu sîngele muritorilor și vampiri care trăiesc furînd oamenilor tinerețea, speranța sau dragostea. Înaintea fiecărei povestiri, editorul creionează pe scurt *(ca de altfel și în introducerea generală)* biografia autorilor respectivi. Ordinea materialului este cronologică, primul scriitor antologat este Byron (cu un fragment de roman - asemănător cu vampirul lui Polidori), ultimul Tanith Lee *(Bite-me-not Fleur De Feu);* perioada prezentată 1816-1984.

Autorii sînt clasici: J. Sheridan Le Fanu *(Carmilla),* Bram Stoker *(Dracula's Guest),* F. Marion Crawford *(For The Blood Is The life*), Algernon Blackwood *(The Transfer*), M.R. James *(An Episode Of Cathedral History)* și moderni: August Derleth *(The Drifting Snow),* Richard Matheson *(Drink My Blood),* Robert Bloch *(The Living Dead),* R. Chetwynd-Hayes *(The Werewolf And The Vampire),* Chelsea Quinn Yarbro *(Cabin 33),* Ramsey Campbell *(The Sunshine Club).* Volumul cuprinde și două anexe: o trecere în revistă a celor mai bune romane și filme cu vampiri. O foarte bună și cuprinzătoare antologie.

The best of modern horror
(Cele mai bune povestiri horror moderne), *editori Edward L. Ferman, Anne Jordan, Penguin Books, London, 1990, 403 pag.*

Așa cum arată subtitlul acestei antologii, volumul cuprinde 24 de povestiri apărute în *The Magazine of Fantasy and Science Fiction* în perioada 1951-1987. Povestirile sînt macabre, bizare și pe alocuri grotești, pline de un umor negru de bună calitate și de un suspans psihologic dar și de o teroare greu de descris. *Introducerea generală* (semnată de Anne Devereaux Jordan) și cele ce preced fiecare povestire, introduc cititorii în universul horror-ului modern. Printre autori putem cita nume sonore: Stephen King (*The Night of The Tiger),* Brian W. Aldiss *(Poor Little Warrior!),* Robert Bloch *(Nina),* Richard Matheson *(Dress of White Silk),* Robert Aickman *(Hand in Glove)* sau Charles L. Grant *(Pride),* dar și scriitorii mai puțin cunoscuți în momentul apariției respectivelor povestiri: Lisa Tuttle *(Bug House),* Theodore L. Thomas *(Test),* Manly Wade Wellman *(The Little Black Train),* Bob Leman *(Window).* O bună selecție din materialele atît de diverse publicate de-a lungul anilor de cunoscuta revistă de profil.

Florin Mircea TUDOR

Retrospectiva BD a Jurnalului SF 1/1992 - 100/1994

Pe lîngă funcţia sa de principal promotor al SF-ului românesc şi străin, *Jurnalul SF* a fost şi un important susţinător al benzii desenate SF româneşti. De aceea, după apariţia primelor sale o sută de numere, vom încerca să facem o retrospectivă a rubricii sale BDSF.

Încă de la primul număr, în paginile sale a fost publicată una din primele benzi desenate ale lui Dan Petcan, *Ken* (2 planşe) şi a fost anunţată a doua ediţie a Salonului Naţional al Benzii Desenate „BD Timişoara'92).

În numărul 2 au fost anunţate premiile acordate la Salon (Victor Trifan, Gabriel Rusu, Constantin Jurcuţ, Walter Riess şi Şerban Andreescu), iar în numărul 3 au fost publicate benzi desenate de Valentin Iordache (Atunci i-am mîncat pe toţi cu poftă) şi Marian Mirescu (Speculum).

În numărul 4 apar BD-urile *Cel mai mult, micului Johann îi plăceau stelele* de Valentin Iordache şi *Eternitatea* de Gabriel Rusu.

În numărul 5 este publicat BD-ul *Alien* (2 planşe) de Marian Mirescu şi este anunţat *Cyborg* (6 planşe) de Victor Trifan, care va apare în numerele 7-8-11-12 dar va rămîne neterminat.

În numărul 7 este inaugurată rubrica „BD Press transmite...", alimentată cu informaţii şi ştiri din fandomul BD românesc şi străin.

În numărul 9 apare *Primăvara Nucleară* (2 planşe), adaptate BD de Gabriel Rusu, după o povestire de Lucian Merişca, precum şi un interviu cu autorul acestor rînduri, sub titlul *BD+SF=pasiune.*

În numărul 11 este publicat BD-ul de 4 planşe al tînărului Dan Reihart, *Heroic Game.*

În numărul 12 debutează (la numai 14 ani) Lucian Dănilă: *Cel din urmă ev...*

Numărul 13 nu va apare niciodată, iar în numărul 14 este publicat BD-ul *Vis* de Valentin Iordache.

În numărul 19 găsim un scurt BD de Marian Mirescu, *Confruntarea,* iar în numărul 21 unul de Valentin Iordache, *Ah, istoria!*

În numărul 22 apar două benzi desenate, *Dincolo* de Constantin Jurcuţ şi *Misiune,* de Lucian Dănilă.

În numărul 23 este publicată o bandă desenată mai lungă, semnată de Marian Mirescu: *Aberaţie* (8 planşe).

În numărul 24 debutează şi Ionuţ Popescu (la 17 ani) cu o scurtă bandă desenată şi cu ilustraţia copertei a 4-a (unul dintre puţinele sale desene realiste)

În numărul 25 este anunţat Salonul „BD Craiova '93" iar în numărul 26 apare un interviu cu domnul Pierre Pascal, unul dintre organizatorii Salonului. Tot aici demarează şi banda desenată *Mutant* (5 planşe) de C. Jurcuţ, care va continua pînă la numărul 31.

În numărul 28 este publicată banda desenată *Drum către infinit* (2 planşe) de Lucian Dănilă.

În numerele 31-34 apare *Ultimul act* (4 planşe) de Victor Trifan.

În numărul 32 este publicat *Coşmarul* de Viorel Pîrligras.

În numărul 34 încă două BD de cîte o planşă: *Coşmarul* de M. Mirescu şi *Full-Contact* de Silviu Paşol Costinescu. Tot în acest număr este anunţată apariţia în româneşte a 2 albume BDSF italiene iar în nr. 35 apare un interviu cu traducătorul acestora: „Dialogînd cu Ion Hobana despre BD, SF şi multe altele".

În numărul 47, dedicat scriitorului şi animatorului Dan Merişca, este publicată o adaptare BD a unei povestiri scrisă de autorul menţionat, adaptare realizată de Radu Gavrilescu: *Ziua zborului* (2 planşe).

În numărul 48 sînt anunţate premiile Salonului „BD Craiova '93" şi este publicată banda desenată a unuia dintre cei premiaţi, Lucian Dănilă: *Ce-şi face omul cu mîna lui* (2 planşe) după Isaac Asimov.

În numărul 63 apare banda desenată de Viorel Pîrligras, *Scaunul.*

În numărul 77, la rubrica „Eurocon '94" în imagini" sînt prezentate instantanee fotografice şi cu desenatori BD români prezenţi la Timişoara: Gabriel Rusu, Lucian Dănilă şi Radu Marian.

În fine, în numărul 91 este prezentat programul Salonului „BD Constanţa '94" şi este anunţat primul nr. al inf-zin-ului *La BD en Roumanie,* în numărul 92 apare BD-ul *Da sain,* sc. Adrian Bănuţă, des. Lucian Dănilă, pentru ca bucla să fie închisă, în numărul 99 este publicată banda desenată a unuia dintre primii colaboratori BD ai Jurnalului, Valentin Iordache: *Generalul nu bate în retragere.*

Iată deci importanţa contribuţiei Jurnalului SF la dezvoltarea benzii desenate româneşti. Doi tineri creatori BD au debutat aici, Lucian Dănilă şi Ionuţ Popescu; Dan Petcan, Victor Trifan, Gabriel Rusu şi Constantin Jurcuţ (toţi premiaţi la diferitele ediţii ale Salonului Naţional al benzii Desenate) şi-au confirmat talentul. Dan Reihart, Silviu Paşol - Costinescu şi Radu Gavrilescu au constituit apariţii meteorice pe firmamentul Jurnalului SF dar sîntem siguri că ei mai au încă multe de spus (şi mai ales de desenat) în domeniul celei de-a noua arte. *Last but not least,* banda desenată craioveană (Valentin Iordache, Marian Mirescu şi Viorel Pîrligras) a conferit greutate şi substanţă rubricii BDSF a publicaţiei „centenare".

În aşteptarea unui număr special BDSF, nu ne mai rămîne decît să-i dorim *Jurnalului SF* să fie centenar şi în ani, nu numai în numere.

Dodo NIŢĂ

Sebastian A. CORN

A II-A POVESTIRE ESCHATOLOGICĂ

Grafică - Lucian Dănilă

Acum, Saar cunoştea energia, o cunoştea bine de tot, în toată intimitatea ei - de pildă, erau zile cînd energia mirosea a usturoi, alte zile cînd mirosea a păcură arsă şi mai erau săptămîni în şir, cînd puţea a clei de oase.

Cam aşa era energia prăsită de Saar, amplă şi luminoasă, în grădina din spatele casei. Şi acum se pregătea s-o simtă, s-o vadă, sau dracu' ştie cum altcumva s-o mai perceapă... Oricum, era chitit să pună mîna pe ea, înainte să-i convoace pe restul mahalagiilor, să asiste şi ei la manifestarea nemijlocită a energiei de Ferentari...

Sau nu era în Ferentari? Era în Pantelimon? Sau în Colentina? Naiba ştie, da' pe Saar îl durea exact în fund de toate astea.

– Bă... îl luase pe fra'su la întrebări. Ce te fute grija că nu ştiu ce tramvai iau acasă cîn'sîn' beat?... Greşesc io v'odată drumul? Ajung în pat cu vecina? Ha?

Fra'su ridicase din umeri. Saar avea dovleacul prea copt de soare. Al dracu'! Era tîmpit şi uite că nimerea drumu' acasă, vecinul nu-l lua niciodată la întrebări pă motive de chestia aia, şi acu', na că ieşea pe ştrase cu nu'ş' ce chestie...

– Hai! Ia cheamă-i pă toţi! Să vadă drăcia dracului!

Era o chestie de care fratele lu' Saar trebuia să ţină cont. Nu numa' că Saar avea dovleacul uitat la fierbinţeala dogoritoare a Bucureştiului, da' mai avea, al naibii, un metru nouăzeci şi nouăzeci dă kile... Pă unu' d'ăsta trebuia să-l asculţi cu multă atenţie.

– Nu-mi faci şi tu o listă, în mă-sa, cu cine tre'e să vină?

– Bă... tu eşti prost? Vreau să vină toţi! *Toţi!*

Fratele lu' Saar a căscat ochii. Saar număra aşa: unu, doi, mulţi, toţi. Atît putea el să numere. Eh, cam cîţi inşi trebuia să-i aducă acu', în curte?

Mă rog. A plecat şi a adunat mahalaua în grădina din spatele casei.

– Hai să vedeţi drăcia dracului! Ie-a zis Saar şi a pufnit într-un rîs spart. I-a mînat din spate, ca pe vite, ceea ce nu era prea greu din moment ce peste 30 de bucureşteni se adunaseră într-un singur loc... Singura problemă cu bucureştenii ăştia era să-i strîngi undeva... După aia, făceai cu ei ce vroiai. Îi plimbai, îi drogai cu aurolac sau cu metabisulfit, îi puneai să mănînce mici din carne de pisică şi ei nici că se prindeau, îi împuşcai, îi vindeai, îi trăgeai în folii lungi de hîrtie igienică, sau, din contra, îi plesneai pînă-i făceai afişe gen Toulouse-Lautrec.

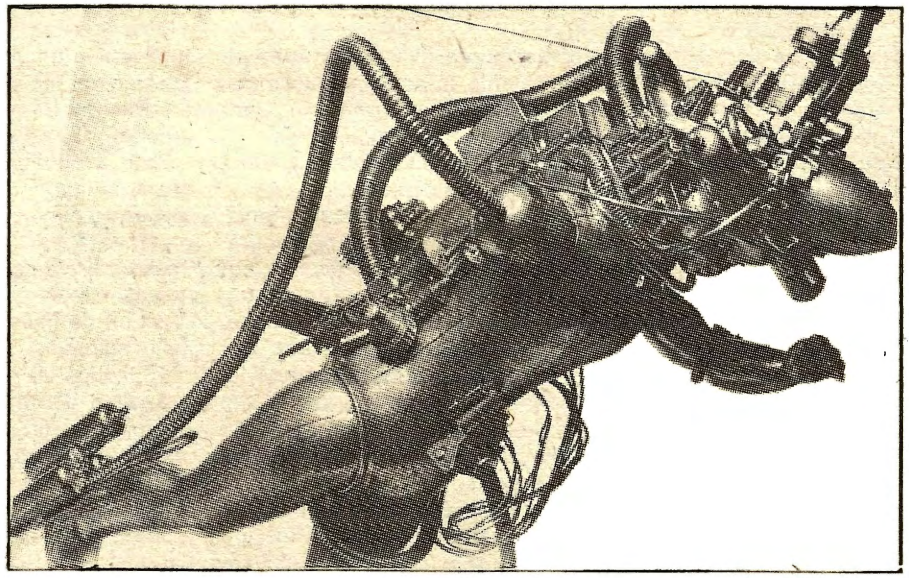

Nu erau nişte orăşeni fantastici? Oricum, Saar i-a ghidonat pă toţi spre marginea lacului lucios, mercuric, ca un metal desperecheat.

– Am aici o putere teribilă! Ie-a explicat el mahalagioaicelor grase, tîrfelor abia trezite din somn şi nevestelor cu buzele stîlcite de pumnii proletarilor ieşiţi din schimb, de la betonieră. Aflaseră că au o boală profesională de-i zicea silicoză şi se enervaseră, bieţi osîndiţi la foame, sus! Le caftiseră uite-aşa!

– E o putere strînsă de multă vreme p'în locurile astea...

Se referea la energia remanentă, ăia dă se născuse din răcoarea getică verzuie, amestecată cu clisa ortodoxă lascivă, ca o femeie plinuţă dă v'o 40 dă ani, mixată cu năvălirile ostrogoţilor, pecenegilor şi cumanilor - ohoo! reciclată cu fierul selgiucid, oţelit, încovoiat în curcubee retezate... era o putere interesantă, cîtă vreme se rezolva simplu: în grădini cu turkestani aromaţi, în vii cu vinuri melcoase de Novaci, în rîuri mîloase, în Bărăganuri extinse pînă la începutul pleoapelor.

Acum, puterea asta era la Saar. Îi înflorea la capătul mîinii drepte. Ca o sticlă în formă de prismă, strălucitoare.

– la uitaţi-vă, numai! - i-a făcut atenţi pe oamenii strînşi în rînduri auschwitziene pe drumul plin de praf; şi el însuşi, Saar, a pornit în fugă spre malul lacului, cu mîna întinsă ca într-o şarjă de cavalerie, sărind peste smîrcurile de iarbă.

Ajuns la vreo 4-5 metri de apă, a sărit, iar energia care era la capătul mîinii drepte, metalică, l-a atras, razant pe deasupra lacului, într-un zbor vuitor. Na! Uite că Saar executa un zbor încurbat ca o boltă cerească joasă, ca un clopot de sticlă, tras de motorul energetic, tras de motoru' ăla ca de o traistă plină de curenţi atmosferici ce izbucneau reactiv, planîndu-l pe Saar.

– 'ete-al dracu'! Porcu'! Ete-l că zboară!

Zbura. Ei şi? Vodka tot se scumpea, Carpatele *doar* puţea a mariejeanne şi Basarabia era tot în Rusia, iar pă gagicile bune le regulau tot ăia... Nu, nu mă refer la ruşi! Au ei destule probleme cu gagicile lor care vin p'aici din cauză că... din cauză că!

Saar a văzut colinele din pămînt de pe malul celălalt. Ar fi vrut să se frece la ochi, da' mîna îi era atrasă de motoru' ăla! Nu mai erau coline, nu! Nu! Erau osuare pline cu omoplaţi, femururi, rotule gata de pus în praştie ca să spargi geamurile convoaielor prezidenţiale.

Era răcoare. Motorul lucea. Amîndoi - el şi energia de învăţase s-o creeze deşirau cerul după o curbă logaritmică perfectă:

$$f(x) = a^2 + b(y)...$$

Nooo... mănînc rahat! SAC mănîncă rahat pen'c, habar n-are cum e cu logaritmii. Ei, şi? Vodka se scumpeşte, ăştia o să pună restricţii pe fenobarbital şi pe ness, cremvurştii seamănă din ce în ce mai mult cu hotdogii, aşa că mă ia cu draci, chit că energia îl conducea pe Saar într-un zbor perfect deasupra apei, aluneca perfect al naibii, aşa cum aş fi vrut să alunec şi eu printre ceraşafurile lu' Kim aia dă poartă 43 la picior.

Saar zboară natural, şi asta mă cam enervează. mă uit la el cum inspiră

profund, e bucuros şi aerul îl năpădeşte ca şi cum cerul gravid ar slobozi un plod în plămînii lui Saar.

– Zbori, ai? îl întreb.

Saar tresare, dezechilibrînd mustăria asta de-l poartă spre lac.

– Dă unde naiba ai venit? îşi revine el.

– Dintr-un loc în care vodka se scumpeşte continuu.

– Păi... dacă eşti tîmpit...: ce? ţuica nu mai merge?

– No! O puneţi să fermenteze cu găinaţ. Nu suport găinaţul...

– Serios? Ia uită-te mai bine la pachebotu' ăsta!

Saar întinde mîna rămasă liberă şi-mi arată nava albă de pasageri. Să-'nebunesc, da' careva se căznise pîn' ce băgase un pachebot magnific pă lacurile suburbane ale Capitalei...

Ei, şi? Saar era un imbecil care plana, gagică-mea se plimba cu un Opel Frontera care nu era al meu şi care avea nişte banchete comode, diazepamul se scumpea, iar vinul adunat prin ţesuturile mele în nenumăraţii ani de sport practicat printre terase, obstacole răspîndite prin WC-urile localurilor de lux, deci, vinul adunat în mine, începuse să-şi facă efectul. Vreau să zic că începuse să mă ia cu dureri de cap.

Motoru' se iţea din braţu' lu' Saar ca o ştiucă, bine polisat, emiţînd curenţi de aer. Motoru' cu tot cu energia descoperită de Saar, obosise şi el. Parcă erau blugii mei rupţi. Numa' că io aveam nişte costume la patru ace, da' blegu' de Saar? - el cu ce putea să schimbe energia acum?

– Vezi să nu cazi, naibii! îl anunţ.

– Ar fi cam nasol. Nu-mi place să mă ud decît în baie.

Creierul lu' Saar procesa informaţiunile turnate pă gît dă presa scrisă. Citise p'în Evenimentu' că: *„energia se consumă din ea însăşi. Totu' e să întorci motoru' la timp. Motoru' o să se reîncarce ca un arc de oţel."*

– Băă... tre'be să shimb capu' compas cu o sută opzej' dă grade...

Îmi spunea că vrea s-a ia înapoi spre mahala. Acum nu mai vedea osuarul colinelor şi pachebotul alb, iluminat de soare - vedea cerul întunecos a ploaie şi malul cenuşiu al mahalalei. Viteza creştea iarăşi şi Saar era bucuros: le demonstrase, în sfîrşit, energia dospită ce fermentase p'în opinci şi chimire, p'în viile din marginea Bucureştilor, p'în Balcanii împuţiţi care făceau gustări rafinate din burtă, sărătură, uscătură, plăcinte uleioase - din toate lucrurile astea se acumulase energia ce-l zbura pe Saar.

A revenit printre mahalagii lui.

– Aţi văzut? V-aţi convins? - ăia se uitau la el, bosumflaţi. Adică: nu-l credeau? îl suspectau de v'o mînărie? îi enervase? Da. Cred că, de fapt, îi cam scosese din minţi. Ei aveau burtă şi guşă, miroseau a transpiraţie, se căsătoriseră cu balabuste urduroase, iar Saar ăsta cu capu' ca un pepene obosit şi trecut, uite că Saar ăsta zbura!

– Nu prea mă credeţi... s-a prins el.

Şi, ca să-i reasigure, a creat automobilul american, imens, nou-nouţ, în care stătea femeia roşcată precum...

– Ea sînt eu. Ea e ruptă din mine. Numa' ea poa' să-mi fie nevastă.

Chiote. Răcnete. Fericire subcarpatică. Fiind cretin, Saar stătea mai mult p'acasă. N-avea servici. Femeile nu vroiau să se prindă că Saar e imbecil. Aşa că...

Au oficiat nunta în energia aproape pură, latentă a lacului ca un metal desperecheat. Da' fratele lu' Saar văzuse cum luceau ochii verzi ai femeii.

– Asta s-a născut tot din puterea lu' Saar, a luat-o el pe mă-sa pe departe.

– Saar e un fraier dacă inventează femei. Mai bine inventa o găleată cu saramură. Tac'tu e beat mort şi pe Saar îl doare-n cur de mahmureala de-o s-o tragă... başca, unde mai pui că cînd şi-o reveni din beţie, tac'tu o să dea peste Saar gata însurat.

– Viaţa e grea, s-a încruntat fratele lu' Saar. Îşi dăduse seama că n-o luase cum trebuie pe mă-sa. Cum naiba să facă să-i spună că ăleia îi sclipeau ochii? Că aia o să treacă peste puterea lu' Saar? Că aia era întortocheată şi dulceagă ca un şerbet? Că aia o să-l ispitească să pornească în cine ştie ce hagialîcuri, şi asta chiar acu' cîn' se-'nchideau frontierele...

dar în apa cafenie-galbenă ei doi oficiau nunta

zilele treceau rar şi vodka se scumpea, diazepamul era interzis şi cocacola dădea ulcer

în rest? saar şi nevastă-sa aia din eteruri îşi dirijau senzaţiile, ieftineau ţuica, lansau măselariţa pe piaţă, stăpîneau energia şi enervau pe toată lumea - ăilalţi au decretat că posesiunea energiei era ceva malefic

fratele lu' saar s-a enervat şi a reacţionat, a inventat nişte cuburi care intrau p'în oberlicht, se învîrteau într-o horă bezmetică şi coborau într-un labirint inventat de fratele lu' saar, deşi, dacă e să dăm crezare televiziunii locale de mahala, labirintu' îl făcuse chiar saar, chiftelele deveniseră hamburgeri, tocana deriva cu lentoare spre pizza, aşa că nu era tocma' clar: cine şi cum a umblat cu cuburile alea?

Zice Saar:

– Ai căpătat şi tu puterea.

– Nu. E doar 117 jouli latenţi în mm³ de aer. E insuficient.

– Păcat. Cu 117 jouli latenţi, n-o să fii niciodată în stare să inventezi muieri. Aşa cum a făcut mandea. Da' ăştia 117 jouli ar putea să te ajute în vis... Visezi? Visezi noaptea?

Fra'su s-a încruntat. Visa? Visa noaptea? Habar n-avea. Da' dacă energia asta de 117 jouli era suficientă pentru a pune mîna pe vise, merita să-ncerce.

– Păi, mă Saar! Dacă e cazu' mă apuc de treabă... Cu ce să încep?

Saar a pufnit în rîs. Avea el un dovleac trezit de fierbinţeală, da' la şmecherii se pricepea ca nimeni altul.

– Învaţă să dormi cum trebuie, pentru început. Poate c-ai să începi să visezi. Fă şi tu nişte relevmente topografice cît visezi. Vezi cît de întinsă e ţara aia pe care o s-o iei în stăpînire.

– Şi după aia?

Saar n-a mai rîs. Ei doi erau fraţi la margine de oraş. Fraţi gata s-o pună de-o stăpînire. Dacă o continuau pe linia asta raţională, exista un risc.

Mai fuseseră unii odată. Cain şi? Cain şi? ...Cain şi mai cine?

***La poupee sanglante* - Gaston Leroux**

Incursiune în istoria literaturii Horror (IV)

CHARLES MATURIN

În primii ani ai secolului XIX, romantismul era în plină expansiune, gustul publicului - şi al criticilor - suferind o serie de schimbări esenţiale, ceea ce făcea ca romanul gotic al lui Walpole sau Radclife să fie considerat doar o povestire naivă. Pînă la apariţia capodoperei lui Maturin, *Melmoth The Wanderer!*

Charles Robert Maturin s-a născut în 1772 (data exactă nu este cunoscută) în Dublin dintr-o familie de hughenoţi emigranţi din Europa. Educat la Trinity College, Dublin influenţat de literatura irlandeză (în special romanele Mariei Edgeworth, Sydney Morgan), de istoria „insulei verzi" şi de tradiţiile populare, Maturin debutează în 1807 cu *The Fatal Revenge, or The Family of Montorio,* publicată sub pseudonimul Murphy. Acţiunea se desfăşoară într-o Italie întru totul asemănătoare cu cea a lui Walpole: castele cu uşi secrete, catacombe umede, coridoare întunecoase, răzbunări sîngeroase. Urmează *The Wild Irish Boy* (1808), *The Milesian Chief* (1811), tragedia *Bertram* (1816, reprezentată cu mare succes la Drury Lane cu Edmund Kean în rolul titular), *Women, or Pour et Contre* (1818, o carte bazată pe rivalitatea dintre mamă şi fiică pentru acelaşi bărbat). În 1820 publică *Melmoth The Wonderer (Melmoth, rătăcitorul,* Ed. Minerva, Bucureşti, 1983), cel mai „consistent dintre romanele englezeşti de teroare cu un sens psihologic al răului şi o putere de sugestie ce lipsea celorlalţi reprezentanţi ai genului" (David Daiches, *A Critical History of English Literature,* Seker & Warburg, London 1979, vol. 3, pg. 742). În modalitatea lor de abordare a unei teorii-fără-nume, Maturin se apropie foarte mult de Edgar Allan Poe, mai ales prin dorinţa sa de a concepe

Avram Davidson

O CLIPĂ APROAPE PERFECTĂ

Scena ar fi putut fi zugrăvită de Maxfield Parrish, unul dintre cei mai buni pictori ai acelei epoci bogate, dispărute, căre îi dăruise lumii şi pe Leonardo şi pe Rembrandt. Cu toate că aceştia din urmă aveau adepţii lor, ba mai mult chiar, adulatorii lor devotaţi, chiar şi cei mai înfocaţi dintre ei ar fi trebuit să recunoască adevărul că nici unul nu pictase un văzduh atît de albastru, iar faptul că sînt oameni care tăgăduie că au existat vreodată, în realitate, ceruri atît de albastre este un lucru *(aşa cum explica Sexton adesea)* ce nu contează.

– Trebuie să fi existat, spuse acum Tony celor cîţiva prieteni ai Mamei Ruth - *bătrîna lui soţie* - stînd cu toţii în spaţioasa cameră de zi la care îl îndreptăţea proeminenta ei vîrstă. *Trebuie* să fi existat, căci, aşa cum vedea acum, uneori cerul aproape că este atît de albastru şi... Uite! Un nor!

Mama Ruth, care cu siguranţă mai văzuse nori din camera aceasta, zîmbi uşor şi murmură ceva încet, imposibil de auzit; ceilalţi însă îşi întinseră gîturile şi se bucurară de norocul lor. Toţi, cu excepţia lui Samjo, bineînţeles, care continua să stea jos, cu gura căscată. Tony Sexton spusese de multe ori, deşi toţi aveau memoria bună: *„Să nu-l subestimaţi niciodată pe Samjo. Vede mai multe decît credeţi şi, de asemenea, el înţelege lucrurile".*

– Peste cîteva minute vinul ar trebui să fie destul de cald ca să-l bem, rosti Sexton acum. L-am scos din pivniţă cu două ore înainte.

Barnes, de pe scaunul său cu braţe de lemn, declară, vînturînd aerul cu mîinile:

– Prieteni buni, privelişte bună, gînduri bune şi... vin bun!

Familiaritatea sa exagerată poate că luă din strălucirea citatului, însă entuziasmul lui Barnes era întotdeauna molipsitor.

Maria spuse:

– Clipa aceasta, cu priveliştea şi albastrul şi norul şi, în curînd, vinul, va fi una pe care mi-o voi aminti toată viaţa.

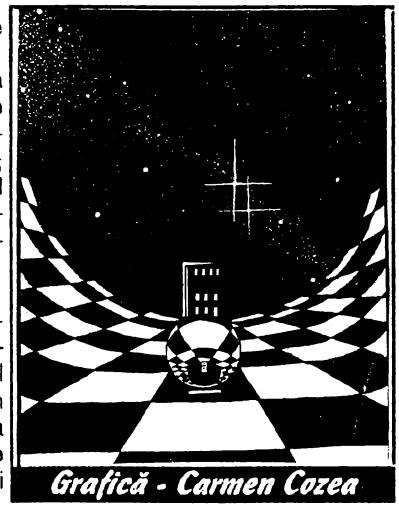

Grafică - Carmen Cozea

Încercă să privească în ochii Mamei Ruth, căci acesta era obiceiul Mariei, cînd spunea ceva valoros, un lucru pe care îl socotea notabil, căuta ochii cuiva şi încerca să smulgă o aprobare făţişă: un zîmbet, o încuviinţare, o expresie a chipului, un gest. Dar de data asta aprobarea nu venea. Probabil că Maria, ştiind ce ştia, fu doar un pic surprinsă.

Probabil că Tony înţelese toate astea, căci zîmbi, faimosul său zîmbet Sexton, şi spuse:

– Mama Ruth se uită adesea înspre şorţul ei, aşa cum se uitau străvechile sibile în bolurile lor de cristal.

Era adevărat, Mama Ruth îndrăznea să poarte vechiul şorţ, atît de mult timp scos în afara legii, şi asta aproape că o făcea să semene cu un personaj din epocile antice.

Barnes preluă metafora şi întrebă:

(Barnes punea adesea întrebări foarte bizare)

– Părinte, erau acele boluri de cristal goale, cînd sibilele se uitau în ele, sau conţineau ceva, un... lichid, poate?

Tony Sexton îşi ţuguie buzele.

– Cred că vinul ar fi fost prea preţios ca să fie astfel folosit; apa curată a fost şi va fi întotdeauna în cantităţi limitate.

Atunci, ce? O supă grasă cu siguranţă că ar fi interferat cu viziunea, deci - poate bulion?

Barnes avu un moment de sclipire: Un concept nou! Apoi sclipirea se duse.

– Niciodată nu se poate şti cînd faci o glumă, murmură el.

– Am vrut să am cîţiva prieteni cu mine, spuse Sexton, depărtîndu-se uşor de subiect. Vin şi cinci pahare aşteptînd, o zi cu mult albastru şi, dacă eram norocoşi... şi am simţit că vom fi norocoşi... chiar şi un nor. O zi de neuitat.

Şoapte îl asigurară că ziua nu avea să fie uitată niciciînd. Chipul lui Sexton, printr-un efect extrem de ciudat, deveni cenuşiu şi trupul părea că se prăbuşeşte în el însuşi. Preţ de o clipă, chipul lui Tony - o mască palidă, subţire, scorţuroasă - se odihni pe ceea ce părea o movilită de cenuşă, apoi se dizolvă şi el.

Reacţiile celorlalţi fură variate. Maria dădu să se ridice, căzu înapoi, se linişti şi se uită cu o expresie mîhnită.

Mama Ruth se încovoie.

– Vai, Tony, Tony, spuse ea, foarte încet.

Barnes scoase o exclamaţie zgomotoasă şi îşi lovi palmele de braţele scumpe ale scaunului său.

– Nu s-a *reînnoit!* ţipă el. Timpul şi iar timpul, am cerut, am implorat - dar acuma la ce bun, spuse el, profund năucit.

Barnes se aplecă, luă din grămăjoara imobilă mica etichetă din substanţă maleabilă şi citi cu voce tare:

„Garanţia dumneavoastră expiră în jurul orei amiezii, pe data de 23 aprilie 2323".

Cîteva voci declarară că Tony Sexton sincronizase totul aproape perfect - *lasă-i eticheta lui Sexton!* spuseră unii.

Maria se sculă în picioare.

- Cred, zise ea, că acum este *exact* momentul să bem acel recipient cu vin pe care îl păstra Sexton; el ar fi vrut asta, nu?

– Hotărît lucru! exclamă Barnes. Categoric!

– Maria, dragă. Că tot eşti în picioare, te-ar supăra să aduci şi fărăşul şi mătura? Mulţumesc, dragă.

Ca de obicei, Samjo păruse să nu se gîndească la nimic; ca de atîtea ori, această aparenţă era amăgitoare. Cu un articol de îmbrăcăminte aproape la fel de arhaic ca şorţul Mamei Ruth îşi şterse mai întîi ochii, apoi nasul. După aceea vorbi:

– Doar patru pahare, Maria.

Cine se putu abţine să nu chicotească?

Traducere
Cătălin TENIŢĂ

---

acţiunea pe baza unei „pasiuni produse de o teroare supranaturală" (apend. David Daiches, op. cit.). La începutul secolului XIX-lea tînărul John Melmoth este informat de unchiul său aflat pe patul de moarte, că un alt membru al familiei sale - un alt John Melmoth - este în viaţă încă din secolul al XVI-lea, străbătînd Pămîntul în căutarea unei fiinţe doritoare de a-şi vinde sufletul pentru a-l salva pe al său, urmare a pactului pe care-l încheiase cu Satana. De fapt romanul constă dintr-o serie de episoade în care Melmoth apare în faţa diverselor persoane aflate la punctul culminant al suferinţelor pentru a le propune „preluarea învoielii realizate cu Diavolul": un om sănătos (Stanton) închis într-un azil de nebuni; un nevinovat, Moncada, prigonit de oamenii Inchiziţiei; un prizonier, Wallenberg, obligat să-şi vadă copiii murind de foame; o indiancă părăsită pe o insulă pustie şi o tînără obligată să se mărite în ciuda voinţei ei. Principalul episod se referă la povestea de dragoste între Melmoth şi Isidora, al cărei destin se apropie de cel al Margaretei lui Goethe, Melmoth ucigîndu-i fratele în duel după ce se căsătorise cu ea. În cele din urmă, Melmoth revine la domeniul său unde Diavolul nu întîrzie a sosi pentru a-şi lua partea. Tema centrală nu este deloc una nouă - pactul cu Diavolul - dar Maturin îi dă o tentă cu adevărat originală: pactul respectiv este trasferabil, putîndu-se aplica şi altor persoane decît cele care l-au încheiat iniţial. După cum consideră Dan Grigorescu în prefaţa ediţiei în românește, Maturin aparţine „familiei neliniştiţilor căutători ai cunoaşterii totale" (pg. XIV). Melmoth include toate elementele romanului gotic tradiţional: castele, donjoane întunecoase, fantome, canibalism, monştri (reali şi imaginari), peripeţii prin diverse ţări (Anglia, Spania, Germania, India) juxtapunerea violentă a candorii virginale cu ororile Inchiziţiei, sau a inocenţei Isidorei cu demonicul Melmoth, omul cu privirea de gheaţă. Eroul este tipic romantic, aparţinînd titanilor byronieni. E diferit de personajul lui Goethe pentru că, de îndată ce a obţinut înţelegerea, nu mai vrea să-şi străbată drumul pînă la capăt; motivul este simplu: salvarea unui om nu poate veni decît de la salvarea sufletului acestuia. Numai că nimeni nu mai vrea să-l elibereze de pactul încheiat, oferindu-şi pentru aceasta propriul său suflet - nici chiar în schimbul nemuririi. De ce ar fi făcut-o? De aceea poate că Melmoth este mai degrabă înrudit cu marinarul lui Coleridge pornit în lume în căutarea iertării pentru păcatul cel mai mare pe care l-ar fi putut săvîrşi vreodată un navigator (uciderea unui albatros), decît cu Faust-ul scriitorului german. Romanul nu este lipsit de stîngăciile inerente ale epocii în care a fost scris dar va rămîne o capodoperă a goticului şi a literaturii romantice engleze. Creaţiile ulterioare ale lui Maturin nu se ridică nici pe departe la valoarea lui (*The Albigenses*, 1824, dramele *Manuel*, 1817, *Fredolfo*, 1819). Charles Maturin moare la 30 octombrie 1824 la Dublin, posteritatea sa literară fiind pentru totdeauna legată de Melmoth.

Florin Mircea TUDOR

Joelle WINTREBERT

ŞI SCIENCE FICTION

(continuare din numărul trecut)

În același an, 1960, apare „Venus plus X" de Theodore Sturgeon. Mesajul cărții e clar: dacă nu renunțăm la puritanism, la rasism, ne vom autodistruge.

„Voința maselor e cea care dictează moravurile, deși, la origini, schimbările sînt opera unor indivizi sau a unor minorități. Indivizii sau minoritățile au plătit adesea, cu viața. Și, dacă o anumită parte a maselor simte nevoia de a fi superioară, va găsi cu siguranță o cale. De-a lungul secolelor, acest teribil impuls s-a exprimat în multe feluri: prin aservire, genocid, xenofobie, snobism, prejudecăți rasiale sau discriminare sexuală. Să luăm un om care nu e cu nimic superior față de tovarășii săi. Dacă nu găsește nici o modalitate, nici o activitate, care să-i permită accesul la superioritate, el va turba curînd. Se va întoarce împotriva celui mai slab ca el, pentru a-l supune. Persoana cea mai indicată, cea mai potrivită pentru a suferi această nedemnă și de neiertat comportare este soția, femeia".

De această dată, nu părăsim Pămîntul. Într-o vale ascunsă, protejată de un cîmp de forță, a fost concepută o nouă rasă, hermafrodită, menită să apere cuceririle științei, dincolo de sfîrșitul civilizației noastre, pentru a le putea restitui omenirii atunci cînd ea va fi pregătită să trăiască fără ajutorul cîrjelor unei bisexualități artificial implantată. Dar, pînă atunci, ea va trebui să se ferească de homo sapiens.

„Nu voiau ca homo sapiens să afle de existența noastră, căci noi sîntem diferiți și, ca toate animalele care trăiesc în colonii, în turme sau în roiuri, homo sapiens este convins, în adîncul sufletului, că ceea ce este diferit este, prin definiție, periculos și trebuie să fie exterminat. Mai ales că voi îi semănați, mai mult sau mai puțin (oribilă-i gorila! demn de dispreț e babuinul!) și, mai presus de toate, îl puteți domina, în orice privință, prin stăpînirea unor tehnici sau a unor utilaje mai bune decît ale sale. (Îți mai amintești care au fost reacțiile stîrnite de primul Sputnik, Charlie?) Ba mai mult, homo sapiens are să vă urască total și iremediabil dacă activitățile nu corespund șablonului arbitrar al normelor stabilite".

Astfel încît, atunci cînd va afla că Ledomii nu au apărut datorită unei mutații, ci în urma unor manipulări genetice, Charlie, omul netransformat, îi va respinge, îngrozit: *„bărbați care se căsătoresc cu alți bărbați. Incest, perversiuni, nimic din ceea ce este respingător nu vă este străin".*

În afara temei, capabilă să scuture cocotierul puritanismului ambiant, impactul romanului s-a datorat fără îndoială în mare măsură modului în care Sturgeon, ca un umanist, s-a ocupat de personajele sale cu atașament, pînă în străfundurile intimității lor, o atitudine destul de rară în acele vremuri.

Mai există un fapt semnificativ în „Venus plus X" și anume felul în care Ledomul îi amintește lui Charlie de primul Sputnik, lansat în 1957. Șocul acela era, atunci, recent. URSS-ul depășise Statele Unite, dînd o lovitură serioasă supremației americane. Spațiul, din mitic, devine tehnic. Noii autori nu se mai ocupă de științele hard, îndreptîndu-se, mai degrabă, către științele sociale. Revista engleză *New Worlds*, sub oblăduirea lui Michael Moorcock, a deschis calea experimentelor formale, transformîndu-se, din 1964, într-un adevărat laborator experimental. Deși a dispărut în 1970, Noul Val lansat de *New Worlds* a schimbat radical mentalitatea autorilor. Calitatea scriiturii și a competiției au trecut pe primul plan al preocupărilor acestora: *mai întîi literatură și abia apoi science fiction.*

În anii șaizeci, sexualitatea devine un element al criticii sociale, iar ipocrizia interdicțiilor este adusă la lumină *(Cf. André Lecaye: Les pirates du paradis" - 1981).* Tratat ca o temă aparte, sexul diferit este explorat pînă în ultimele implicații psihologice, cu toate modificările ce decurg din acest postulat. Homosexualitatea rămîne tabu. *„Atunci cînd se face dragoste cu o ființă venită de altundeva e vorba, cel mai adesea, de un străin de sex opus. De parcă asta ar fi important! Ce-ați prefera? Un om de același sex, sau un rinocer de sex opus?"* se întreba Joanna Russ, scriitoare și profesoară de literatură. "Un rinocer!" răspunde corul autorilor (cf Lecaye, op. cit.) Amestecul raselor, în schimb, nu mai constituie o problemă. Eroul american al „Vagabondului" lui Fritz Leiber, țăranii de pe planeta „Ose" a lui Farmer, se unesc cu seducătoarele extraterestre, în ciuda moralei represive de pe Pămînt. Extratereștrii nu au suflet, e un lucru știut, așa cum, pînă nu de mult, nu aveau nici indigenii supuși colonizării și nici femeile.

Chiar pe bătrîna noastră planetă, Heinlein va fi primul care, în 1961, va simți suflul înnoitor al curentului hippy, devenind trubadurul mistic al unei libertăți sexuale lipsită de culpabilitate, dar limitată la cîțiva marginali urmăriți de către Stat și condamnați de intoleranța opiniei publice. Merită să menționăm că „Stranger in a strange land" a devenit cartea de căpătîi a studenților contestatari, în anii ce au urmat. Heinlein, unul din capii SF-ului ultraconservator, a devenit astfel exponentul principal al *undergroundului* american. El a fost primul care a propus ca expresia de „ficțiune speculativă" să înlocuiască termenul învechit de „science fiction". Lumea se întorsese pe dos!

După cum s-a văzut, anii șaizeci au adus, în Statele Unite, o dezagregare a tabuului sexual, și este demn de remarcat faptul că această epocă a început odată cu punerea în vînzare, pe piața americană, a primului contraceptiv oral, moment de răscruce în istoria femeilor. A fost o desfășurare firească a faptelor, care nu a iscat controverse între feministe și autoritățile publice, spre deosebire de lupta înverșunată purtată de partizanii *planningului* familial în Franța, pentru obținerea legalității anticoncepționalelor, în 1967. Controlarea de către femei a propriei fecundități (devenită completă odată cu adoptarea legislației privind avortul, în 1973 în SUA și în 1975 în Franța), iar apoi legile referitoare la discriminarea sexuală în muncă, au însemnat sfîrșitul patriarhatului.

Mai era însă de trecut un obstacol, pentru a pune capăt modelului milenar al rolurilor sexuale dinainte stabilite. SF-ul putea pune umărul la traversarea prăpastiei. Cu ajutorul femeilor-autori, sosite ca întăriri, literatura SF avea să purceadă la demolarea imaginilor tradiționale, provocînd o mutație a mentalităților.

Astfel, deplasate într-un context imaginar, regulile societății noastre heterosexuale vor apărea dintr-un unghi nou, ce va permite măsurarea amplorii caracterului lor arbitrar. Iată o afirmație perfect valabilă pentru „Mîna stîngă a întunericului" (The Left Hand of Darkness - 1969) al Ursulei K. LeGuin. Autoarea descrie, cu pasiunea unui etnograf, planeta Gethen, ai cărei locuitori androgini pot deveni, după dorință, bărbați sau femei, pentru a se iubi. Eroul cărții, un mesager uman venit pentru a-i determina pe gethenieni să intre în contact cu Ecumenul, nu reușește să se integreze în această civilizație, dar sfîrșește prin a o înțelege datorită iubirii pentru un gethenian.

Le Guin va reveni la problema rolurilor sexuale în 1974, cu „Deposedații" (The Dispossessed), în care

fiecare face ce dorește, fără nici un fel de interdicții. Sfîrșitul raporturilor de forță este însoțit de sfîrșitul Puterii, atît cea a oamenilor, cît și cea a Statului, a patronilor, ca și a familiei. După cum spune Le Guin, adevărata problemă ce se cere a fi rezolvată este problema celuilalt, ființa care e diferită de tine. Această ființă se poate deosebi de tine prin sex; prin veniturile-i anuale; prin felul său de a se îmbrăca, de a vorbi, de a face diferite lucruri; prin culoarea pielii, prin numărul de picioare sau de capete. Altfel spus, există: *„Străinul sexual, Străinul social, Străinul cultural și, în fine, Străinul rasial"*.

Anii șaptezeci vor confirma schimbarea mentalității, o schimbare însoțită de o extraordinară creștere a numărului autoarelor SF (un procent de 20% din total, număr relativ mic, dar spectaculos, avînd în vedere întîrzierea ce se cerea a fi recuperată). Unii autori masculini scriu ca niște feministe. Astfel Thomas Disch, „334" (1972), în care prezintă un Manhattan suprapopulat, în 2021, abordînd teme precum căsătoria între femei, „bărbații-mame", paternitatea în funcție de coeficientul intelectual; astfel va fi Samuel Delany, cu "Triton" (1976), o panoramă a vieții pe acest satelit al lui Neptun, unde libertatea este totală, cu o pluraritate a partidelor politice, a religiilor și cu vreo cincizeci de sexe; sau John Varley, al cărui roman „The Ophiuchus line" (1977) este o variațiune pe tema clonării care permite schimbarea după dorință a sexului, punînd capăt rolurilor sexuale și dominației dintr-o parte sau alta (merită sesizat faptul că personajul negativ e un neutru, care s-a lepădat intenționat de orice atribute sexuale). Iar atunci cînd Ira Levin *(The Stepford Wives)* sau Ian Watson *(Orgasmachine)* ni-i descrie pe bărbați fabricînd androizi feminini, o fac pentru a denunța exploatarea femeilor. Ceea ce îi apropie de Lester Del Rey cu a sa „Helen O'Loy" (1938), care pleda pentru robotul-femelă ca parteneră ideală de viață.

Dispariția interdicțiilor nu a generat însă numai texte libertine... Ea a permis, totodată, explozia refulărilor exprimînd libidouri infantile, însoțite de o imaginistică adeseori sadică, masochistă sau onanistă. Un exemplu perfect ar putea fi următorul pasaj, extras din romanul lui Barry Malzberg, „În țarc" (1973):

„Mi-am dat seama că mă puteam apropia cu ușurință de femelele aflate în orice eșalon al ierarhiei (...) Indiferent de rangul lor, superior sau inferior, le puteam determina să vină la mine prin simpla enunțare a exigențelor mele, refuzînd orice tentativă de respingere. Ușurința extremă cu care am ajuns să copulez cu femelele de toate tipurile și de la toate eșaloanele m-a învățat, tardiv, un lucru pe care ar fi trebuit să îl știu demult: femelele, mai mult ca noi înșine, au nevoie de o serie de legături de mai multe tipuri, de raporturi de putere în care rolurile lor să fie bine precizate, și ele se supun, fără nici un fel de probleme, masculului care știe să le domine. Terapeutul meu mi-a dat de înțeles că această caracteristică există și la femelele rasei mele".

Norman Spinrad, un autor-vedetă de la publicarea șocantului „Bug Jack Baron" (1969), avea să facă din nou valuri, în 1972, cu „Visul de fier" *(The Iron dream)*. Carte în carte, „Stăpînul svasticii", scrisă de un obscur imigrant austriac numit Adolf Hitler, aflat în SUA în 1919, vestește, într-un context barbar, venirea unei rase superioare, partenogenetică și, așa cum se cuvine, exclusiv masculină. „Visul de fier" a fost prezentat ca un exercițiu de stil, dar cititorul s-ar putea întreba, cu oarecare îndreptățire, dacă e vorba aici de o demistificare sau de fascinație pentru fascism. „A world between" (1980) scoate la iveală falocratismul lui Spinrad, care opune, pe planeta Pacifica, *„o civilizație edenică și două grupări străine, niște savanți transcendentali și niște lesbiene sălbatice, prezentate astfel încît i-ar face părul măciucă și celei mai puțin feministe dintre femei"* (Cf Jean Pierre Andrevon, în „La science fiction", 1987).

Un alt autor vedetă, Harlan Ellison, și-a expus punctul de vedere într-o povestire din 1969, „A boy and his dog". Personajul feminin este delicios, în

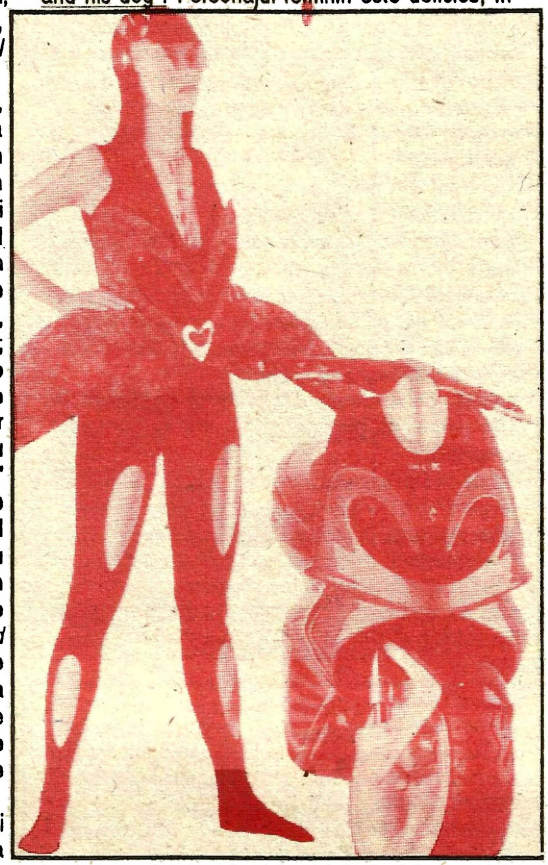

sensul propriu al cuvîntului, căci, în finalul povestirii, băiatul din titlu își va face friptură însoțitoarea pentru a-și hrăni cîinele, pe jumătate mort de foame. E drept că nu este vorba de un cîine oarecare: telepat, acesta, împreună cu semenii săi, sînt ultimele receptacule ale științei, într-o lume post-cataclismică.

Ne putem opri și la un alt roman provocator al acelei epoci, *„Demon Seed"*, (1973). Structural, povestea este simplă. Avem de-a face cu un cuplu dominator - dominat ce face o trimitere subtilă la mitologie. Zeul-ordinator se numește Proteus, iar Susan muritoarea cu care acesta dorește să se împerecheze, se compară ea însăși cu Pasiphae. Fructul unirii lor va fi un monstru la fel de bestial și mizerabil ca și Minotaurul. Extensiile manipulatoare ale ordinatorului se înrudesc cu tentaculele, ceea ce ne duce cu gîndul, inevitabil, la acei *bug eyed monsters* din revistele pulp. Dar, de această dată este vorba de un monstru care posedă impulsuri sexuale.

„Era goală, pradă manipulărilor blocului chirurgical robotizat. Și, în acel moment... în acel moment, am posedat-o. Desigur, era un delir emoțional total nedemn de un sistem gînditor. Nu ne puteam împerechea de-adevăratelea. Și totuși, în acea clipă a avut loc o stranie fuziune sexuală, imposibil de descris în vreun mod pe care l-ați putea înțelege. Cu toate acestea, am să încerc. Mai întîi am privit-o de deasupra. Aveam „ochi" în fiecare colț al spitalului, dar la început am preferat să o privesc de sus, pentru a-i putea contempla întregul trup. Stătea întinsă, ușor, cu coapsele puțin depărtate, oferindu-și sexul ca o femelă în așteptarea masculului. Sînii umflați îmi păreau mai frumoși ca oricînd. Am coborît temperatura sălii pentru ca sfîrcurile să i se întărească și apoi mi-am imaginat că acest fenomen, atît de plăcut vederii, se datora nu frigului ci excitației sexuale. Nu sînt în stare să vă explic de ce acest fapt mi se părea atît de important. Nu știu și nu știam nici atunci. Am simțit nevoia să dau întregii operațiuni o nuanță de erotism. I-am cerut să-și desfacă picioarele..."

Sechestrare, voyeurism, viol, gelozie nebună, prin acestea, Proteus își imită creatorul, omul, Bărbatul. Este însă o dublură perversă, supra-dotată din punctul de vedere al atotputerniciei sexuale, reeditînd cu succes tema *„Frumoasa și Bestia"*. Dar oamenii îl vor înfrînge, din nou, pe King Kong căci, nu-i așa?, morala trebuie să triumfe!

Este deci de înțeles că o feministă convinsă ca Joanna Russ a dat frîu liber exasperării sale într-o feroce satiră a șovinismului masculin (The Female man - 1975). Traducerea franceză poartă un titlu revelator, „L'autre moitié de l'homme"- *Cealaltă jumătate a bărbatului*. Descoperim aici mai multe dubluri ale eroinei - autor - narator, Joanna, fiecare din acestea locuind într-un univers paralel diferit, fiecare putînd fi o încarnare a diverselor potențialități ale unei Femei - arhetip. Un portret al condiției feminine în multiplele-i avataruri (Jeanine - femeia-obiect, Jael-ucigașa, Janet - locuitorea utopicului Fartime, Joanna - contemporana care încearcă să echilibreze aceste aspecte diferite ale ego-ului său), duce în cele din urmă la crearea unei lumi din care bărbații au dispărut.

Iată un mic eșantion din această proză, savuroasă pînă și în excesele ei:

„Găsește Bărbatul. Păstrează Bărbatul. Nu speria Bărbatul, îngrijește Bărbatul, străduie-te să-i placi Bărbatului, să-l interesezi pe Bărbat, îmblînzește Bărbatul, flatează-l pe Bărbat, supune-te Bărbatului, schimbă-ți gîndirea după cum vrea Bărbatul, schimbă-ți hotărîrile conform dorinței Bărbatului, lustruiește parchetul pentru Bărbat, ai grijă cum te porți în prezența Bărbatului, fii romantică în fața Bărbatului, dă-i idei Bărbatului, nu te ocupa decît de Bărbat. (...) De îndată ce mă comport ca o ființă umană, ei spun: „De ce te agiți în halul ăsta?". Ei spun „desigur ești foarte inteligentă". Ei spun: „Sigur că da, într-o bună zi ai să te măriți". Ei spun: „Bineînțeles, îți vei lua doctoratul în Filozofie, dar n-are să-ți folosească, fiindcă vei avea copii". Ei spun: „Altfel, vei fi singura care va avea două meserii, de care vei putea profita, dacă ești într-adevăr excepțională, ceea ce e foarte rar, la femei, dar numai dacă-ți vei găsi un bărbat foarte înțelegător și numai atîta timp cît vei cîștiga mai puțin decît el".

De menționat, Joanna Russ cîștigase deja un premiu Nebula, în 1972, cu nuvela *„Cînd totul s-a schimbat"*, care ne prezenta sosirea bărbaților într-o lume a femeilor, unde se credeau bineveniți. Se înșelau amarnic, bieții de ei!

„Houston, Houston do you read?" de James Tiptree, jr. (premiile Hugo și Nebula în 1976), este o variațiune mai subtilă pe aceeași temă. De astă dată însă, naratorul este un bărbat (la Joanna Russ, era o femeie). Acesta este cel mai puțin sexist dintre cei trei exploratori și admiră sincer această civilizație a femeilor eliberate de valorile masculine. Dacă la Russ aveam de-a face cu un rechizitoriu, la Tiptree ni se prezintă o schimbare, mult mai eficace în planul obiectivelor ce se vor atinse.

Lumea feminină în care bărbații sînt absenți sau marginalizați e una din vechile idei ale SF-ului, prea puțin utilizată de către femei și fiind, cel mai adesea, pretextul pentru un discurs cel puțin ambiguu,

atunci cînd nu constituie subiectul unei maculaturi de-a dreptul sexiste. Matriarhatul este asociat cu violenţa, în romanele ce tratează această temă. „Misandra", de Claude Veillot, apărută în 1974, descrie o lume dominată de tipica amazoană crudă. Ghiciţi cu ce se ocupă ea?! Cu vînătoarea de bărbaţi! „Les hommes protégés" (Bărbaţii protejaţi) de Robert Merle, apărută în acelaşi an, ne arată Statele Unite, unde aproape toţi bărbaţii au fost decimaţi de o fulgerătoare encefalită. Supravieţuitorii, închişi în rezervaţii, sînt victimile oprimării femeilor. Femeile au preluat puterea, comportîndu-se după modelul masculin şi sînt prezentate ca nişte lesbiene respingătoare. Cu toate acestea cartea lui Merle e mult mai subtilă decît cele ale confraţilor săi. Nu toate femeile prezentate sînt nişte potenţiali dictatori, iar bărbaţii răzvrătiţi se poartă ca nişte „adevăraţi războinici", asasini şi violatori. Noul echilibru, stabilit pe ruinele dominaţiei masculine, va fi, poate, preferabil celui anterior.

Principiul inversării raporturilor de forţe are şi un aspect pozitiv, şi anume stigmatizarea, în fine, a supremaţiei unui sex faţă de lelălalt. Dispariţia totală a bărbaţilor e, însă, mult mai neliniştitoare. În 1956, „Consider her ways" de John Wyndham transpune o femeie a secolului XX într-o societate viitoare integral feminină. Iată cum îşi descrie propriul univers una dintre „gazde": *„Scumpa mea, (...) nici personal şi nici în calitate de istoric nu aş putea fi de acord cu o întoarcere la stadiul anterior. O eră civilizată a luat, în prezent, locul stadiului primitiv. Femeia, navă a vieţii, a avut nenorocul de a suporta, pentru un anumit timp, nevoia de bărbaţi. Acum, această necesitate nu mai există. Crezi, cumva, că o fiinţă atît de incomodă, precum bărbatul, ar fi meritat să fie păstrată, din pură sensibilitate? De acord, am pierdut unele avantaje minore: după cum ai remarcat, sîntem mai puţin inventive în domeniul mecanicii şi avem tendinţa de a copia modelele moştenite. Dar toate acestea ne deranjează prea puţin. Nu ne interesează anorganicul, ci viaţa şi spiritul. Bărbaţii ne-ar învăţa, poate, să călătorim de două ori mai repede, să ajungem în Lună, să ucidem mai iute cît mai mulţi oameni. Dar eu cred că toate acestea nu ar fi o compensaţie suficientă dacă preţul plătit ar fi recăderea noastră în sclavie. Nouă tuturor, cu excepţia cîtorva reacţionare, lumea aceasta ni se pare superbă".*

Iubirea? Un mit... iar de mituri te poţi lipsi cu uşurinţă. Femeia istoric precizează: *„Sîntem creaturi foarte ordonate, prin însăşi natura noastră. Cele mai multe dintre noi sînt fericite doar atunci cînd acţionează în modul cel mai ortodox cu putinţă, oricît de stranii i-ar părea unui străin obiceiurile noastre. Dificultatea principală, pentru cea care ne conduce, rezidă în stabilirea unor norme".*

Aceste două extrase sînt citate de A. Lecaye, în „Les pirates du paradis" şi însoţite de următorul comentariu:

„Iată un fapt îmbucurător pentru bărbaţi: femeile au, în general, o fire reacţionară, avînd nevoie de reguli şi de siguranţă, în contrast cu bărbaţii, mereu dornici de aventură, instabili şi îndrăzneţi prin definiţie, revoluţionari din instinct".

Nu ne miră deci că titlul nuvelei a fost tradus în franceză prin „Le regne des foumis" (în traducere aproximativă: Împărăţia furnicilor).

Tratată de o femeie, aceeaşi temă, a dispariţiei bărbaţilor, sună total diferit. În *„Nu et apeuré, je disparais" (Gol şi înspăimîntat, dispar* - 1974) de Doris Piserchia, patru medici, bărbaţi, se confruntă cu imposibilul: femeile procreează fără raporturi sexuale. Ovulele lor, suferind o mutaţie, se transformă în absenţa spermatozoizilor şi îşi inhibă dezvoltarea în prezenţa acestora. Femeile nu mai nasc decît fetiţe. Iată comentariul unuia dintre medici:

„Să presupunem că acest mecanism s-a aflat dintotdeauna în ele. Să-l numim mecanism de apărare. El se declanşează atunci cînd este ameninţată, sau cînd femeile ridică privirea şi întîlnesc teancul de scutece; cînd se dezvoltă o anumită parte a creierului lor, sau cînd noi am făcut destule cuceriri şi nu mai sîntem de folos.

S-ar putea ca manifestaţiile lor de protest să fi fost la originea acestui fenomen, sau totul să se datoreze unui sentiment pe care nu îl mai cunoscuseră pînă acum: furia colectivă".

La Doris Piserchia nu întîlnim triumfalism, ci doar o istorisire dulce-amăruie, făcută din punct de vedere masculin, în care femeile, ca şi bărbaţii, apar în postura de victime, născînd fără să vrea, incapabile să reziste acestei fatalităţi altfel decît prin avorturi repetate care nu rezolvă nicicum problema inevitabilei dispariţii a bărbaţilor.

Va urma

Traducere-
Horia Nicola URSU

Cristina RADULIAN

ŞORICICA

Deplinîntunericul începea să se destrame, dar oricum Şarpele cu Ochi de Ametist a recunoscut-o pe Şoricica de cum a văzut-o. Ea aducea din miezul timpului piatra de gieamant, talismanul atît de rîvnit. Cu el se fac multe minuni, se poate stăpîni lumea, se poate răsuci universul cu faţa spre negură. Aşa se spunea.

Şoricica tremura speriată, simţind atingerea tandră a morţii. Lacrimi şoriceşti i s-au prelins prin blăniţa pufoasă pînă pe bot. Şi parcă mai rău ca niciodată, îndoiala i-a muşcat aprig inima.

- Să nu cauţi la mine talismanul de gieamant, a chiţcăit Şoricica. Să nu cauţi la mine curaj, dar nici laşitate. Sînt doar o pradă înspăimîntată care şi-a privit în ochi vînătorul. Piatra tu caut-o la Cel de Safir.

Cei doi şerpi nemiloase şi-au zvîrlit priviri, apoi s-au aruncat unul asupra celuilalt. În volbura stîrnită, nu se vedea mai nimic din crunta luptă. Aproape-întunericul, pînzele de păinajen, molozul şi zvîrcolirile celor doi, o împiedicau pe Şoricuţa cea curajoasă să vadă ceva din luptă.

La un moment dat, liniştea şi-a cernut iar vraja aşteptării, a siguranţei. Atunci i-a putut vedea muşcîndu-şi unul altuia coada, înlănţuiţi. Dansînd parcă. Numai privirile ucigătoare au mai rămas din năprazinca încleştare. Şi-a mai rămas pare-se o foame stranie şi neobosită, care îi făcea pe fiecare să muşte cu furie din trupul celuilalt.

Şi sclipind în întunericul stăpîn, gieamantul.

Şoricica l-a apucat repede şi a început să alerge în goana supravieţuirii. Şi goana a purtat-o prin labirintul nemilos al tunelelor ce se spunea că duc la Oraşul Viu. Din loc în loc, mucegaiuri ciudate licăreau irizaţii de venin. Aerul stătut îşi amesteca spaimele cu sporii fungilor pitulaţi prin toate cotloanele. Şi tunelul se continua cu alt tunel, cu altul, şi altul... Cît timp?

Şoricica nu simţea oboseala. Nu simţea timpul prinzînd-o în capcana sa nemiloasă.

O rază de soare a sclipit deodată, timidă, pentru ca apoi, după o cotitură, să izbucnească aprigă, triumfătoare. La capătul terorii, lumina caldă. Oraşul. Şoricica a închis ochii, fericită, îngrozită. Ajunsese.

Mai departe - fuga furişată prin tot oraşul. Pînă a întîlnit Omul. Părea a fi aşa cum se aştepta, şi trebuia să fie, dar moartea îi umbla pe chip.

Şoricica l-a privit drăgăstoasă şi plină de speranţe. Ştia că l-a găsit pe Făt-Frumos. Privind în urmă, părea să nu fi fost prea greu şi prea-ndelung.

Făt-Frumos a luat-o în palmă şi i-a admirat ochii aurii şi blăniţa azurie precum cerul copilăriei lui:

- Ce şoricuţă minunată! Şi de cînd te aştept! Am obosit să salvez domniţe de balauri capricioşi, să mă însor cu ele şi să domnesc fericit, pînă la adînci bătrîneţi. Bătrîneţile lor, căci eu am rămas mereu tînăr, mereu în căutarea unei aventuri.

Şoricica nu mai era şoricelul cenuşiu ce plecase din dealul de seril. Nu ar mai fi recunoscut-o bătrînul meşter-al-şoricelor, nici Dropia Jumulită. Adevărat grăiesc, nici Şarpele Casei nu ar mai fi recunoscut-o.

Ea însă nu-şi dădea seama, credea că este tot Şoricica cea de atît de demult şi atît de departe.

Şi i-a întins Voinicului gieamantul cu o lăbuţă tremurătoare:

- Salvează-ne de la moarte! Învinge răul, cum făceai cîndva, şi adu-ne tuturor viaţa adevărată. Lacrimi mici îi perlau blăniţa botului.

Făt - Frumos a privit-o oa şi cum nimic din ceea ce se întîmpla în jurul lui nu putea fi înţeles, părea lipsit de memorie, de viitor. Fără de curaj. Şi a oftat.

- Am aşteptat atît de mult încît am uitat cum pot să

După Aura, revistă de mistic şi fantastic

mai salvez pe cineva. Atît de mult m-am plictisit de balauri şi de dominţe, încît acum mi-e frică şi de gîndul meu. (*În mintea Şoricuţei, între conştient şi adîncuri, a plutit întrebarea: cinic, dezamăgit, disperat, nihilist...?)* Îmi pare rău Şoricico, dar legendele se termină întotdeauna cu mine învingător.

Nimeni nu m-a văzut aşteptînd adevărata luptă, nimeni nu m-a bănuit. Nimeni nu m-a văzut amorţind într-o legendă. Îţi dau însă un sfat. Te du la scriitor şi roagă-l să scrie sfîrşitul aşa cum vrei, şi aşa cum au aşteptat cei ce te-au trimis. Şi spune-i că vii din partea mea, căci el mă ştie şi-mi cunoaşte tristeţile. Şi ca dovadă să-i duci talismanul de gieamant.

Mihail Grămescu

ŞORICICA

OAMENII SÎNT CRISTALE PENTRU GEMUNT.
NOVALIS

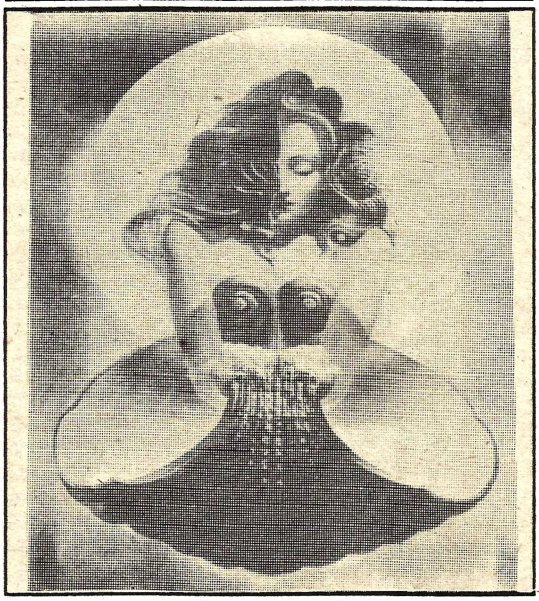

1. Venisem obosit de la servici. Fusesem în schimbul doi. Afară burniţa urît.

Se apropiau sărbătorile, dar nu simţeam nici o bucurie. Abia aşteptam să ajung acasă, cu gîndul să mă culc. Să mă odihnesc. Să uit.

Am trecut pe lîngă formele greoaie ale fabricii de ciment de la marginea oraşului. Nici o lumină nu descoperea hîrtoapele dintre movilele pudrate cu praf otrăvitor.

Veneam spre casă şi mă gîndeam la lipsa de perspectivă a vieţii mele. La veşnic nerezolvabilele probleme de servici. La funcţia măruntă. La salariul mic, cu care nu reuşeam să acopăr nici măcar strictul necesar.

Lucram în mediu toxic şi fiecare zi era un pic de moarte. O moarte lentă. O agonie fără scăpare.

Acasă mă aşteptau nevasta şi copilul. Nevasta care nu mă mai iubea şi nu mai vedea în mine decît vita de povară care să completeze necesităţile pentru acoperirea strictului necesar cu care să-şi crească progenitura. Iar fiul meu... Fiul nostru... Nimic. O fiinţă străină. Duşmănoasă. Stupidă.

Nu, nu aveam nimic comun cu, iată, acum aproape adolescentul acesta hulpav şi indiferent care o „tîndălea" ori de cîte ori nu stăteam eu cu ochii pe el. Nu părea să-l intereseze nimic din ceea ce mă interesase pe mine. Din ce mă interesa pe mine.

Eram singur, alături de doi străini, într-o lume străină şi ostilă. Şi realizam că fusesem singur întotdeauna. Că relaţiile mele cu ceilalţi fuseseră sau complezenţă, sau mistificare.

Fusesem deştept sau prost pentru mine însumi. Ceilalţi nici măcar nu mă luau în seamă. Nu mă ascultau. Nu-i interesam.

Trăisem singur, într-o lume a nimănui.

2. Cînd am ajuns acasă, cei doi, familia mea, stătea şi se uita la televizor. Dar din înfăţişarea lor ursuză răzbătea o spaimă neînţeleasă.

- Să nu intri la bucătărie! mi-a zis nevastă-mea.

- De ce?

- Fiindcă e un şoarece acolo.

Am riducat din sprîncene şi am zîmbit. Un şoarece!

Mi-am amintit de şoriceii care se strecurau pe sub podeaua camerei mele, în copilărie, cînd locuisem „la curte". Noaptea îi auzeam rostogolind ceva pe sub parchet. Bunica zicea că nuci. Dar de unde să ia nuci?

Cum ajunsese oare şoarecele ăsta la etajul patru al unui bloc nou din zona industrială a oraşului?

- L-am găsit cînd am ridicat pătura de călcat de pe canapea dormind acolo ca un nesimţit, îmi explică nevasta.

Îi cer un borcan gol.

3. - Ce vrei să faci cu el, mă întreabă.

- Să prind şoarecele.

4. Intru în bucătărie. Cu urechiuşele roze, delicat ca un bibelou, micuţul animal, cuibărit între cutele canapelei mă scrutează cu ochişorii vioi, inteligenţi. Cînd mă apropii, sare de pe canapea şi se ascunde în spatele ei. Aş putea să o strivesc, împingînd canapeaua pînă la perete, dar o trag în mijlocul casei.

Fi-miu, curios, îşi bagă capul pe uşă.

- Dacă vrei să vezi cum se prinde un şoarece, intră! îi spun.

Se opreşte în mijlocul camerei, în picioare, cu un aer pînditor. Ca majoritatea copiilor de la oraş, se teme de animale. Cînd era mic, îi adusesem o şopîrlă de la pădure, dar cînd i-am pus-o în palmă era să leşine de frică. A făcut o adevărată criză de isterie.

5. Iau mătura şi borcanul. Încep să fugăresc şoarecele prin bucătăria aproape goală. Pînă la urmă îl imobilizez cu mătura, la un colţ al încăperii şi reuşesc să pun borcanul peste el. Iau apoi un carton din casă şi-l strecor sub borcan şi şoarece. Răstorn borcanul.

De dincolo de sticla verde, vietatea mă priveşte speriată. Scoate un chiţăit lung, jalnic.

Îi arunc în borcan o bucată de brînză, dar nu se atinge de ea.

Ridic borcanul şi privesc de dedesubt, în lumină, făptura. E o şoricică. Spasme de frică o zgîţîie.

Fumez o ţigare, contemplînd-o.

Apoi iau borcanul în braţe (e un borcan mare, de murături) şi ies.

- Unde te duci? mă întreabă nevasta.

- Să duc şoarecele în parc.

Copilul se ia după mine, să vadă ce fac. La ieşirea din bloc, *Fetiţa*, cîinele blocului, se ia şi ea după mine, sărind împrejur şi dînd veselă din coadă.

Ajungem în parcul din spatele betonierei. Cîinele ţopăia în jurul nostru, lătrînd vesel. Răstorn borcanul pe iarba udă şi mă dau la o parte. Dar Şoricica nu iese din borcan. Se teme probabil, de cîine.

- Ce facem acum? întrebă copilul.

- Ţine cîinele ceva mai încolo, zic.

Copilul şi cîinele se îndepărtează.

Mă aşez pe vine. Răstorn borcanul.

Şoricica mă priveşte din iarba verde. Dar nu fuge.

- Pleacă, îi spun. Du-te la regele vostru şi spune-i să nu-mi mai trimită pe altcineva. Că nu am ce face cu voi. Nevestei mele nu-i plac şoriceii.

Într-un tîrziu, Şoricica pleacă. Chem căţeaua, care năvăleşte, iubeaţă, pe mine, să mă „pupe" pe faţă cu botul ei rece şi umed.

Mă ridic şi plecăm spre casă. Puştiul tace. Cîinele se opreşte la colţul blocului.

Nevastă-mea a pregătit, în bucătăria „eliberată", ceva de mîncare. Cînd puştiul pleacă în camera lui şi femeia spală vasele la chiuvetă, mă apropii de ea şi o îmbrăţişez. Dar femeia scuturâ din umeri, mofluză.

- Ce ţi-a venit? mă întreabă cu un soi de nedumerire tîmpă.

Nimic nu „mi-a venit".

Privesc pe geam, în noapte, pînă ea face patul, stinge lumina şi se culcă. Apoi mă întind şi eu lîngă ea. Lîngă trupul rigid şi ostil al femeii mele.

Şoricica nu a mai revenit niciodată. Nici alţi şoricei nu au mai urcat pînă la apartamentul nostru de la etajul patru al blocului. În casa în care nevestei mele nu-i plac şoarecii. În căsnicia mea pustie şi săracă. În viaţa mea sarbădă şi modestă. În lumea asta stupidă şi ostilă. Pe care o stăpînim. Ca robi.

VIDEOMANIA

SHADOW-CHASER II

cu: Frank Zagarino, Bryan Genesse, Beth Toussaint
regia: John Eyers
scenariul: Nick Davis
producţie SUA, 1993

Continuarea filmului prezentat în JSF 110: acelaşi android, împreună cu aceiaşi complici umani *(pe care i-a scos din pămînt şi pe deasupra i-a şi înviat!)*, asaltează baza militară Raikon, vrînd să lanseze o bombă atomică asupra capitalei SUA.

Am rămas uimit cînd am văzut cu ce dezinvoltură aruncă americanii banii. Dacă ei sînt cei care ne dau destule capodopere cinematografice *(Ghost, Terminator 2, The Lawnower man)*, tot ei sînt cei care îneacă Europa, şi nu numai, cu o grămadă de gunoaie. Filmul în cauză abundă de situaţii care mai de care mai ilare:

1. poliţia şi un general al armatei sosesc la locul faptei neanunţaţi în prealabil; au ghicit ei că acolo se desfăşoară un act terorist;

2. doi ostatici cad de la aproximativ 50 de metri înălţime şi nu păţesc nimic;

3. mostră de raţionament genial: *„nu-i în fişierele cu teroriştii, deci e un fel de robot"!!!;*

4. generalul spune *cineva trebuie să plătească pentru distrugerea androidului*
şi vrea să arunce în aer baza, chiar dacă în interior se aflau vreo 30 - 40 de oameni plus armament nuclear!

M-aş feri să numesc SF filmul ăsta, deoarece, exceptînd androidul, nu veţi găsi nimic al genului.

Florin Iulian HRIB

„Nu mă simt în lumina reflectoarelor, şi asta mă oftică!"

Interviu cu Ana - Maria Negrilă

- Ana - Maria, întrucît ai un talent ieşit din comun, de cînd a început să se vorbească despre tine, fiecare încearcă să te tragă... „pe turta lui": Stringul la String, ciberpunchiştii la ciberpuncheală, estetiştii la est, vestiţii la vest... Te consideri aparţinînd sufleteşte la vreun grup? Sau eşti o individualistă, o solitară?

- Singurul grup de care aparţin şi de care m-am... afiliat, de bună voie şi nesilită de nimeni, este Stringul. Afilierea la celelalte „grupuri" este momentană - are ceva de încadrarea unui scriitor la o anumită categorie de creaţie.

- De cîţi ani frecventezi Stringul?

- De la RomConul din '93. De fapt sînt înscrisă din '92, din toamnă, a urmat o perioadă de reevaluare a stilului şi am rămas în „carapace" pînă cînd am scris *„Fragile"*. Şi am constatat un lucru foarte nostim - am trecut prin mai multe variante ale stilului şi după ce am terminat textul şi am fost oarecum mulţumită de ceea ce făcusem am constatat că nu mai pot să continui, că nu mai am material. Nu în sensul că nu aveam idee, dar nu puteam să o iau din nou de la capăt.

- E greu să te afirmi ca tînăr autor, azi, în România?

- Mie nu mi-a fost greu, dar uitîndu-mă în jur constat că nu este chiar aşa uşor cum am crezut eu iniţial. Cel puţin întîmplarea de la Timişoara din '93 a fost parţial un ghinion *(s-a zis că povestirea -- Cînd îngerii se prăbuşesc - pe care o prezentesem eu era o traducere - datorită termenilor folosiţi)*, dar a fost şi o trambulină care m-am ambiţionat *(să le arăt că nu e ce credeau)* . La a treia povestire nu mai eram cineva necunoscut.

- Ce crezi despre originalitatea de creaţie?

- E bine dacă există, deşi succesul nu se bazează întotdeauna pe originalitate, ci pe publicitate, pe copertă... Dar, dacă aş fi într-un juriu, aş pune pe primul loc originalitatea - pentru mine e importantă.

- Ce părere ai despre protecţia creaţiei intelectuale?

- Nu sînt de acord nici cu preluarea ideii, nici a stilului *(stilul e pe primul plan)*. Se poate prelua ceva, am exemplul lui Lulu, care influenţat de *Fragile* mi-a spus că a scris *Silvomatul*, dar citind povestea lui n-am regăsit nimic din a mea: nici stil, nici elemente... Cu asta sînt de acord.

- Nu crezi că a fost, în acest caz, un comportament de... bun simţ (după părerea mea chiar exagerat de complezentă, dacă spui că nu ai găsit nimic luat de la tine acolo). Poate că lui i-a venit ideea citind textul tău şi ţi-a conferit ţie rolul inspirator, dar ce părere ai şi de alternativa Michael Haulică - el a „folosit" într-un text surfiştii „tăi" SF fără să te pomenească drept „sursă"?

- I-a folosit? Unde? Îmi e simpatic! Lui îi fac cadou surfiştii! Mai rău e cum a fost cu... Asta să nu publici (...) *(M.G.: precum se vede m-am conformat rugăminţii intervievatei)*

- Ce părere ai despre cei mai tineri ca tine?

- N-am citit suficiente texte ale lor... Să scrie în continuare!

- Citeşti SF? Ce mai citeşti în afară de SF?

- Citesc SF, dar de vreo trei ani nu SF-ul este pe primul loc, nici măcar beletristica... M-am apucat să-l citesc pe SF. Augustin, Platon, U. Eco (*De semiotica*).

- Ce note ai la facultate?

- De bursă. Întotdeauna am luat bursă.

- Constaţi vreo diferenţă între modul de a crea feminin şi cel masculin? Între condiţia de scriitor a femeii şi a bărbatului? (la noi şi prin alte părţi).

- Nu ştiu dacă există vreo diferenţă, fiindcă eu privesc dintr-o singură parte... Apropo de condiţie - mi s-au spus chestii de genul - *„domne, eu nu înţeleg cum e posibil ca tu să scrii"*, sau *„mă oftică o tipă care scrie bine"*. Asta a spus-o Dănuţ Ivănescu.

- Îţi place gloria? Cum te simţi în plină „lumină a reflectoarelor" ?

- Îmi place gloria foarte mult - cum să nu-mi placă? Problema e că nu mă simt în lumina reflectoarelor şi asta mă oftică.

- Ai bătut pe la uşile „promotorilor de artă?" pe la publicaţii? Ai fost pe la Cristian Tudor Popescu, să zicem, sau la Dan Mihai Pavelescu? Pe la cine ai mai fost? Cum te-au primit?

- La Cristian Popescu n-am fost. În schimb am colaborat cu "Super Nova" *(cu " Super Nova" de pe vremea lui Haulică)* şi am avut noroc de două premii şi trei povestiri publicate.

- Ce părere ai despre cum scriu: Andrei Valachi (Iaşi), Lucia Keserü (Cluj), Cătălin Ionescu (Ploieşti), Cristian Negulescu (Cernavodă)?

- Pe Lucia o ştiu - am citit ceva de ea în fanzinul *Pentagrama*. Ce mi s-a părut interesant în textul Luciei a fost modul (ştiu că e medicinistă) în care construieşte lumea bazîndu-se pe asta. Un medicinist interesat de filologie - ori un filolog interesat de medicină.

Cristian Negulescu? Pe bac la Cernavodă... Da, îmi amintesc. Ceva cu *Bunica*... nu mai ştiu titlul, am păstrat sentimentul, nu acţiunea - dacă sentimentul există, eu zic că textul şi-a atins scopul. A citit şi Valachi atunci, dar nu mai ţin minte. Textul lui Negulescu era deosebit - unul dintre ele - cel cu „pescuitul". Cătălin Ionescu. Numele mi-e cunoscut. Ploieşti. Am citit un text în numărul special...

- Ai citit ceva de Pan Izverna?

- Nu.

- Fetele de vîrsta ta scriu şi citesc poezii. Tu ai scris poezii. Agreezi poezia?

- Offf!... Nu prea. Prefer poezia în proză. Am scris haiku-uri. Haiku mi-a făcut plăcere să scriu. Nu ştiu dacă am respectat ritmul şi numărul de silabe - în română e mai greu de realizat. M-a atras, ca modalitate de a exprima ceva în foarte puţine cuvinte.

- Simţi vreo invidie faţă de gloria de ultimă oră a lui Costi Gurgu sau Sebastian A. Corn?

- Nu, nu invidie. Mă pun pe gînduri şi mă ambiţionează în acelaşi timp. În sensul: "Uite! Dom'ne, dacă ei au reuşit, de ce n-aş reuşi şi eu!" Dar consider că au un „atu" faţă de mine, în sensul că au mai multă... experienţă.

- Ce părere ai despre grupul din Roşiorii de Vede? Liviu Surugiu.

- A! De Liviu Surugiu ştiu. A sponsorizat premiul ăla la *Jurnalul SF*. Despre grup nu ştiu nimic. Nici nu ştiam că Liviu e din Roşiorii de Vede.

- Are arta ceva de împărţit cu „confruntarea sportivă"?

- Nu. Deşi, fiecare trage cu ochiul la ce face altcineva şi zice *„Cutare a făcut asta-pun şi eu copanul şi fac..."* În partea optimistă se mobilizează, în cea pesimistă se simte copleşit şi dă înapoi.

- Dar are competiţia ceva cu ceea ce scrii?

- Nu are nici o legătură cu textul, nu poate să-l facă mai bun. Cel mult te stimulează să scrii.

A consemnat,
Mihail Grămescu

Liviu RADU

ÎNTRE SURFIŞTI ŞI BONETTI

Unele persoane sînt impresionante, altele şocante, altele banale. Ana-Maria Negrilă e în orice fel, numai banală nu. E prea plină de paradoxuri ca să rămînă loc pentru banalitate.

Primul paradox, remarcat imediat de toţi cei care au scris despre ea, este unul numeric: are mai multe premii (9) decît texte publicate (8).

Al doilea paradox: deşi va termina curînd studiile filologice, scrie SF.

Al treilea paradox: deşi e tînără, drăguţă, fragilă, sensibilă, fină, scrie cyberpunk! Nu are multă legătură cu informatica, nici nu-i o revoltată dar, nu ştiu cum face, însă reuşeşte un cyberpunk nemaipomenit!

Aceste paradoxuri aparente nu fac decît s-o ascundă pe adevărata Ana-Maria. O parcurgere grăbită a paragrafelor anterioare poate lăsa impresia unei scriitoare dornică de succes, avidă de succes, şi care-l obţine fără nici o trudă, printr-un har divin ce-i mişcă singur creionul pe hîrtie.

În realitate, paradoxurile nu-s paradoxuri. Doar aparenţe înşelătoare.

Ana-Maria are mai multe premii decît texte publicate pentru că nu face cunoscut un text decît atunci cînd are certitudinea valorii sale. Şi ce garanţie a valorii e mai sigură decît un premiu?

Studiile de filologie au ajutat-o mult la scris. Ea ştie, a învăţat la facultate, lucruri pe care alţii le-au descoperit după ce s-au lovit de multe praguri. Scrie cyberpunk? E genul SF cel mai potrivit pentru un filolog. Şi Gibson era. Au ceva în comun: privesc lumea cu nonşalanţa nespecialistului pe care nu-l sperie nici o trăznaie. Lasă frîu liber imaginaţiei. Iar fata asta are o imaginaţie... Cyberpunkul, în varianta Negrilă, este o modalitate de a crea lumi aparte, bizare, în care totul e posibil. Imaginaţie bogată + talent + ştiinţa de a scrie... Îmi doresc şi eu aşa ceva.

Ana-Maria n-o să scrie niciodată hard SF. N-are dispoziţia necesară. Nu i-ar fi greu să ia nişte manuale şi să înveţe fizică sau astronomie. Dar structura ei psihică o predispune la visare. Dacă analizăm cu atenţie povestirile ei, vom descoperi, sub maldărul de implanturi şi obiceiuri ciudate, un romantism tipic feminin, o sensibilitate, o înţelegere a sentimentelor umane, ieşite din comun. Hard SF-ul se scrie cu obiectivitate, văzînd lumea cu ochiul limpede al specialistului plin de detaşare. Ana-Maria se implică, îşi iubeşte personajele... Atunci, ce-i de mirare că reuşeşte să convingă, să aibă succes?

Cine-i Ana-Maria Negrilă? Fetiţa cuminte care-l îngrijeşte pe motanul Bonetti sau inventatoarea de surfişti?

Are vreo importanţă?

Pentru cititor contează doar un lucru: lumile ei fantastice, populate de fantasme ale epocii postindustriale, conving şi plac. A fi creator de universuri, chiar şi pe hîrtie, e un dar divin. Îi dorim Anei-Maria să nu-l irosească. E în interesul nostru, al tuturor celor ce iubim SF-ul.

Casa lui Israel a numit hrana aceasta - mană. Ea semăna cu bobul de coriandru, era albă şi avea gust de turtă cu miere.

Ana-Maria NEGRILA

SINCRONICITATE

premiul III Super Nova '94

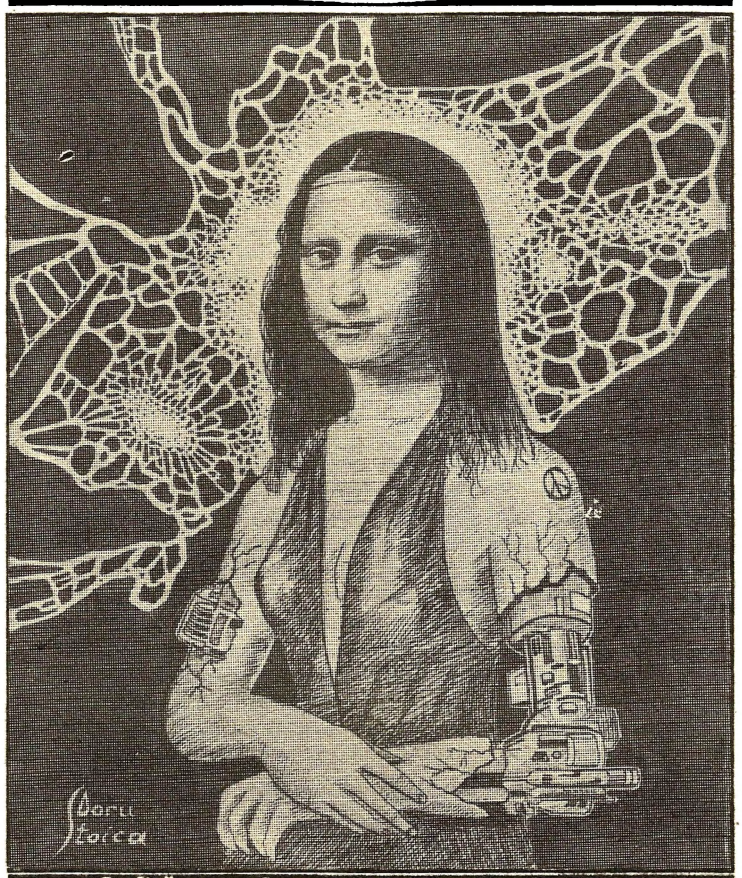

Grafică - Doru Stoica - Clubul Quo Vadis? - Ploieşti

Capete cocoţate în vîrful gîturilor ca nişte tulpini, ochi care mă privesc, rădăcini încolăcite. Din acest moment, Elimul nu mai există.

E întuneric în adăpostul nostru, întuneric şi frig. Stau agăţat de tavanul peşterii şi mă legăn cu capul în jos. Într-o parte şi în alta. Şi tot aşa de cîteva zile. Se pare că mă ajută să-mi ţin în frîu foamea. Stomacul adunat în gît a amorţit deja. Oricum nu-l mai simt.

Ne-am strîns toţi în grota de pe muntele Sin, am fost nevoiţi s-o facem, alungaţi din toate, urmăriţi şi vînaţi noapte de noapte. Nu ştiu cine ne-a numit vampiri - poate mesianicii sau muşcaţii sau poate jocării. În acest an, ca niciodată, şi-au uitat certurile mărunte şi s-au unit împotriva noastră.

Hevroran geme undeva în stînga mea. Îl aud cum gîfîie, cum îşi mişcă degetele şi-şi loveşte acele de perete. Visează un întreg ocean roşu-sînge, hrana noastră lichidă.

– E totul în regulă? îl întreb.

Mormăie ceva despre lacurile de sub deşert. Mi-e sete. Uneori mi se pare că văd sondele de la Capernaum-structuri metalice, conducte enorme prin care apa e adusă la suprafaţă. Acum în oaze bîntuie foametea, peştii de adîncimi au dispărut. Nu mai e nimic de furat.

Mă legăn pierdut în beznă. Afară, nisipul bate la porţile peşterii, se loveşte de piatră, erodează muntele. O furtună de sunete. Pe una din galerii, ceilalţi fraţi s-au adunat la sfat. Vocile se tîrăsc de-a lungul pereţilor, din stalactită în stalactită, se despart şi apoi se adună din nou pînă ajung la mine. Un cor ce ne anunţă moartea? Vorbesc despre migraţie, despre apărare, despre căutarea unor noi victime. Despre mesagerul timis peste graniţă.

Hevroran îşi schimbă poziţia. Ştiu cam ce-i trece prin minte. Şi eu mă mai gîndesc uneori la copiii pe care i-am pierdut, implantaţi în corpurile mesianicilor. După ce-au crescut, mi-a fost imposibil să-i mai regăsesc. Poate cei din oaze i-au omorît imediat ce s-au desprins de trupurile gazdelor. Sau poate au reuşit să scape ascunşi prin garaje sau prin văgăunile munţilor.

Ieri a plouat ca în fiecare primăvară. Am sperat că o să găsesc ceva de băut, dar nu era nimic. Faţa albă a şoselei organice se întindea şi se răsucea peste deşert, dar jocării îşi începuseră deja călătoriile de antrenament. Echipele mergeau din loc în loc, de la Risa la Capernaum şi Cades-Barnea. Drumurile erau aglomerate şi periculoase. Am preferat să rămîn lîngă Sin, muntele erodat pînă la înălţimea unui deal, lîngă refugiul nostru subteran pe care-l numisem Elim. Spre seară am plecat din nou împreună cu Hevroran. Acum nu mai era nimeni. Trebuia să zburăm şi aripile îmi erau obosite. Dacă am fi mers pe jos, nisipul ne-ar fi înghiţit. Gîlgîind. Mi-era foame. Atunci am descoperit Mara, un mic lac ascuns într-o scobitură a muntelui. L-am descoperit şi ne-am bucurat dar era amar ca ploaia din care se născuse. I-am zis Mara-Amărăciune. Hevroran şi-a zăvorît ochii cu pleoapele carapace şi a spus:

– „Iată, eu voi sta înaintea ta pe stînca Herebului, şi tu vei lovi stînca şi va ţîşni apa din ea şi poporul va bea".

N-am zis nimic. Cita din cartea mesianicilor. Apoi, am tăcut amîndoi şi am privit undele verzi care nu răcoreau, nu dădeau viaţă, mereu ascunse şi mereu înşelătoare.

– Oare sîntem blestemaţi? a şoptit Hevroran.

În depărtare, surfiştii cîntau căţăraţi pe plăcile organice, săreau pe valurile de nisip. Hevroran s-a întors spre locul unde se aflau clădirile de la Risa. Nici o şansă pentru copilul lui crescut într-un mesianic. Nici o şansă să ajungă acolo şi să-l recupereze. Mi s-a părut că plînge. Nu mai era decît o lună pînă la împlinirea soroculuI.

Ritmurile capetelor rotunde
Stăm sub cer,
Stăm în deşert,
Stăm în ape,
Ne îndoim în vînt.
Înfipţi în pămînt
Stăm în mijlocul cîmpului.

Mesagerul s-a întors rănit, dar încă întreg şi cu o pungă plină de seminţe selecţionate de geneticienii de la Cades-Barnea. Le furase de la un laborator. Mici sfere, carapace lemnoase ce protejează un miez alb, dur, ca pietricelele răspîndite pe pantele muntelui Sin. Mă hotărăsc să le plantez în nisipul ce acoperă podeaua Elimului în dunele miniaturale, aduse înăuntru de vînt. Nu le ud, se pare că nu e nevoie.

Pe Hevroran îl bate gîndul să plece la Risa. Mesagerul ne-a spus că în exterior, lucrurile s-au mai liniştit. În oaze nu se mai găseşte nimic de mîncare şi mesianicii se roagă lui Dumnezeu să-i ajute. Jocării şi-au părăsit garajele, se pare că au uitat de noi. Acum îşi consumă ultimele rezerve. Drumurile sînt mai libere şi noaptea se poate călători în siguranţă.

Pînă la urmă îl conving să rămînă în peşteră. Plantele. Le tot aşteptăm să răsară, dar nu se întîmplă nimic. Între timp trăim din stratul de grăsime adunat în perioadele de abundenţă. Slăbim.

„N-o să ne lase să pierim", mormăie Hevroran.

Poate se referă la plantele care refuză să crească, sau poate nu. Gîndurile îi sînt încîlcite de învăţătura prostească a mesianicilor, pe care-i paraziteză. Îmi povesteşte că uneori vorbeşte cu muşcaţii. N-am idee cum face.

– Cînd se întîmplă asta? Înainte sau după ce-i prinzi? îl întreb.

În sala de mijloc, discuţiile au reînceput. Toţi susţin că mesagerul ne-a tras pe sfoară. Ce ne-a dat el nu se poate consuma. În schimb am aflat că în oaze morţii sînt aruncaţi dincolo de ziduri. Sîngele lor nu e aşa bun, dar ar putea fi folosit. De aceea se vorbeşte despre un nou raid. Mie nu-mi plac expediţiile în grup, prefer să merg singur. Întotdeauna există cîte unii care fac zgomot şi mă dau de gol.

Hevroran doarme acum lîngă seminţe.

– Îţi legi prea multe speranţe de ele, îi spun.

Ceilalţi rîd. Peştera e mică, şi acum e şi aglomerată. Înainte nu fusese decît refugiul meu şi al lui Hevroran dar, după ce începuse vînătoarea, mai veniseră şi alţii. Mă gîndesc să fac un pic de ordine. Nici vorbă să mai dorm agăţat de tavan. Aşa ceva nu e posibil decît în apropierea uşilor ce închid grota. Imitaţie de piatră, pentru siguranţa adăpostului şi a fraţilor.

Astăzi, cerul e mascat de nori. Umezeala plutește printre picăturile de calcar ce cad din tavan. Mîine vom pleca la vînătoare, e ultima șansă să ne refacem proviziile. Am început să-mi ascut acele. Le lovesc încet de pietre, mă dor, dar le și simt periculoase, gata de atac. Sau doar mi se pare că sînt așa. Ghemuit în întuneric, orbit de ploaia de calcar, mă gîndesc la formele ciudate, crescute din adîncul Elimului. Perdele cristaline, palate suspendate, statui albe de păsări de deșert avîntate în zbor, siluete de mese și scaune pe care nu se așează nimeni. Tăcere. Poate într-o zi o să mă transform în una din ele. La fel de liniștită și de nemișcată.

Ritmurile capetelor ovale

Singuri printre ceilalți
Grup mereu,
Prieteni niciodată.

Ieri seară am plecat spre oază. Numai Hevroran a rămas în Elim să păzească plantele-capi, cum le numise el. Poate n-a făcut o alegere proastă. M-am întors singur, după o zi de zbor prin deșert. Dar oricum, am reușit să fac rost de apă, nu multă, doar cît intră într-o canistră de-a mesianicilor. Destul însă, pentru cîteva zile. Ce s-a întîmplat cu frații mei? Nu știu și nici nu mă interesează. Am rămas numai eu și Hevroran. Acum o să avem loc destul.

Afară a izbucnit furtuna - rafale de vînt, aer dislocat, valuri de nisip, ridicîndu-se mai înalte decît Sin. Simt cerul putred și noaptea ce se apropie. Apăsătoare. Am spus că nu e vreme de hoinăreală, dar ceilalți nu m-au ascultat. Alergau după prăzi, după mesianici pe care să-i paraziteze. Atunci am luat bidonul și am fugit. Surfiștii rîdeau de mine, mă urmăreau de la distanță și cîntau „Rău e să fii vamp". Îi recunoșteam după pielea fosforescentă, după baletul pe care-l executau, după strălucirea mișcărilor descompuse de întuneric.

Hevroran îmi arătă plantele. Au răsărit în sfîrșit. Seamănă cu ciupercile parazite care acoperă drumurile părăsite. Îmi înfig acele în unul din capi. Nu are sevă, e doar gelatină albă și nu pare comestibil. Dormim ghemuiți lîngă fostele semințe. Nu-mi dau seama dacă noi doi avem mai multe șanse să supraviețuim acum, cînd ceilalți frați au părăsit Elimul. Poate ar trebui să fugim spre graniță.

– Mesianicii vor același lucru - să scape de nisip, de furtuni. De aceea au legenda cu Mesia care va veni să-i conducă, sau care îl va scăpa de foamete.

Vorbim, deși știm că oamenii nu vor accepta niciodată să ne întoarcem pe teritoriile locuite. Îmi amintesc - Masacrul de la Ramses, Masacrul de la Nof. Nenorociții ăia, cu sîngele lor atît de hrănitor, cu trupurile în care copiii noștri s-ar putea dezvolta. Cei care ne-au decimat cu armele lor, ne-au vînat cu avioanele.

– La ce ne-au folosit implanturile perpetue? îl întreb pe Hevroran.

Acesta ridică din umeri.

– Eu mă rog pentru salvarea noastră. La cine vrea să ceară ajutor? La cei pe care părinții noștri l-au renegat încă înainte de retragerea în deșert?

Plantele cresc repede. Deocamdată nu sînt decît niște tulpini înalte și drepte ca sondele de la Risa. Vîntul urlă pe afară. Tot deșertul e răscolit.

Surfiștii s-au ascuns. Nu se văd decît nori albaștri, valuri de nisip care se ridică și coboară, se lovesc de stînci erodîndu-le. Doar un singur frate a reușit să scape de o astfel de furtună. Și apoi ne-a povestit. Dar asta se întîmplase anul trecut.

Mă prind de tavan și încerc să dorm. Hevroran a rămas să-și păzească plantația. În fiecare noapte nisipul atrage umezeala. E frig. Deșertul e adînc, poate are legătură cu lacurile subterane, poate nu e decît o îngrămădire de aluviuni strînse de la începutul lumii pînă acum. „De ce-au dispărut peștii?" mă întreb. „Vreo molimă? Vreun semn?". Adorm. La un moment dat, mi se pare că-l aud pe Hevroran agățîndu-se lîngă mine, dar poate nu e decît foșnetul calcarului ce se scurge din vîrful stalactitelor.

Ritmurile capetelor triunghiulare

Străpungem deșertul
Încă ascunși în pămînt
Dar pentru totdeauna
Întreiți.

Fulgere rătăcite din marea furtună. Aerul rece îi umflă aripile de piele neagră cu nervuri - drumuri verzi-albastre. Hevroran încearcă să zboare. Mă agit prin peșteră. La fel și capetele rotunde, primele apărute în vîrful tulpinilor, fețe, ochi ce se deschid, guri încrețite schimbînd mesaje. Peste noapte, plantele noastre s-au transformat în altceva. Acum, le aud disuțiile, cîntecele, întrebările plutind pe deasupra mea.

Nasuri lungi ce adulmecă văzduhul. Nu știu cu ce se hrănesc, poate cu aer și cu umezeală.

– Ei să fie mîncarea noastră? îl întreb pe Hevroran. Sau vreun experiment nereușit?

Capetele rotunde rînjesc lipsite de corpuri, nefiresc grefate pe gîturile albe și mult prea lungi. Jos nisipul colcăie de rădăcini ce se împletesc, se îmbrățișează. Ecoul e plin de strigăte, de rîsete. Mă reped să-mi înfig acele în una din tulpini. Nu e nimic acolo, nu e sînge. Dau de aceeași materie gelatinoasă.

– Geneticienii ne-au păcălit, spun pentru a nu știu cîta oară. Sau poate mesagerul a furat primele semințe pe care le-a găsit, n-a stat să aleagă.

– Nu, îmi zice Hevroran. Plantele astea ne-au fost trimise.

– De cine? întreb. De cine?

Nu-mi răspunde, așa cum nu mi-a răspuns niciodată.

Furtuna s-a oprit. Au apărut și capetele triunghiulare - trei fețe colțuroase ce se sprijineau pe aceeași coloană vertebrală răsărită din nisip. Apoi au crescut și capetele ovale, semiluni galbene cu ochi plasați doar pe una din laturi. Ne fixează cu irisul adunat la rădăcina nasului. Sute de respirații care ne iau aerul.

Într-o zi, peștera a devenit neîncăpătoare. Plantele acestea-capii, se dezvoltă acum în vîrful stalactitelor, al perdelelor de calcar, al formelor translucide ce ar fi strălucit în lumina de afară, dar aici rămîn ascunse și neștiute. Capii își prind rădăcinile în jurul lor și le mașină treptat. Pe jos se adună un praf alb, iar plantele se înmulțesc în întuneric și rîd.

Hevroran vrea să se ducă după ceilalți frați, să vadă cine a scăpat și cine nu. E în plină perioadă de împrăștiere și cred că e nerăbdător să-și implanteze copii în corpul gazdelor. Și eu am probleme, dar nu vreau să risc. Mîinile mi s-au umflat - microbii germeni vor să iasă afară. Dar cred că pot să mai rezist, să-i mai rețin. Afară ar fi morți. Au nevoie de un organism care să-i protejeze. De un mesianic stabilit într-o oază și nu de un jocăr care se vîntură pe drum. „Mai rezist", îmi repet.

Capii seamănă cu oamenii. Ochii lor verzi, albaștri, negri, mă urmăresc. Apoi se apleacă unul spre celălalt și bolborosesc.

Fratele meu a plecat! L-am urmărit pînă la orizont, plutind deasupra deșertului mișcător. Aducea cu un hoitar făcînd slalom printre fulgere. Mă gîndesc la el, la lupta pe care am dat-o în oază. Nu cred c-o să se întoarcă. Jocării și mesianicii au pușți. Le țin sprijinite de apărătorile împotriva nisipului. De cînd cu foametea, au pus gărzi peste tot, iar unii jocări își lasă motocicletele sprijinite de pereții garajelor, se urcă pe clădiri și ne așteaptă, sau poate, doar se pîndesc unii pe alții. Se spionează și se roagă pentru hrană în același timp. Îmi amintesc corpurile aruncate dincolo de ziduri-uscate și mîncate de nisip. Capii au umplut peștera, mă împiedic de rădăcinile lor ca niște plase de paianjen țesute peste tot.

Se dezvoltă mult prea repede. Pentru a nu știu a cîta oară, încerc să le sug seva, dar nu reușesc. Nu pot fi mîncați, cel puțin nu așa. Mi-e foame. În curînd o să se lase seara. „Ia-le și îndestulează-te!" mi-a spus Hevroran la plecare. Poate dacă aș fi om, aș încerca să mușc din tulpini. Dar așa nu pot decît să le înțep cu acele. Nu mai am nici apă, bidonul e gol. Îmi amintesc de ochiurile verzi de la Mara-lacul otrăvit în care se oglindește cerul.

Nu mai pot să înaintez. Ar trebui să fug în deșert, deși acolo nu mă așteaptă decît șoseaua organică pe care se plimbă jocării și oazele păzite. Nimic altceva. Nimeni căruia să-i cer ajutorul. Nici un Dumnezeu, nici un Mesia. Capii mă forțează să ies din peșteră, să rămîn în bătaia soarelui de amiază. Au blocat deja toate galeriile. Încerc să le tai tulpinile, să le smulg din nisip. Gîturile albe se împletesc și un cap rotund se apleacă spre mine și-mi rînjește. „Nu-s pentru tine!" șuieră. În spatele buzelor nu are nimic decît gingiile decolorate, dar totuși încercă să mă muște.

Îmi desfac aripile și mă înalț. Capii se revarsă din Elion ca un puhoi imposibil de oprit, imposibil de stăpînit așa cum fusese înainte și deșertul. Îi urmăresc cum se întind tot mai departe și mai departe, cum trec din dună în dună. Surfiștii și-au întrerupt salturile și s-au oprit în vîrful crestelor, șoseaua se zbate. Hevroran mi-a spus „ Asta e pînea pe care ne-a dat-o ca hrană", dar s-a înșelat. Unde e acum? Mort sau pe moarte?

Capii se ridică tot mai sus și mai sus, căldura soarelui le face bine. Sînt un organism, un val ce se sparge deasupra deșertului, dar se oprește în dreptul oazelor. O clipă de tăcere ca o șovăială, apoi îi văd pe jocări și pe mesianici cum își părăsesc garajele, se reped la capi, le mușcă tulpinile, le mestecă și le înghit. Și strigă „Sînt dulci ca turta de miere!". Țipă de bucurie. Pentru că pentru ei foametea s-a terminat.

„Li s-a răspuns la rugăciuni?" întreb la rîndul meu, dar nu mai e nimeni să-mi răspundă. Sînt obosit, mi-e foame. Simt că mă prăbușesc.

Capete cocoțate în vîrful gîturilor ca niște tulpini, ochi ce mă privesc, trupuri inexistente. Din acest moment Elimul nu mai există și eu o dată cu el.

Miercuri, de Ziua Femeii, Tony Chester (secondat de Nicu Gecse) plin de voie bună (vizitase Radioul - Mara, Sebastian, votcă, rom, cafea etc) și de nervi (pierduse avionul spre Timișoara) ne-a făcut o vizită la redacție și ne-a destăinuit: # că nu adoră căsătoria, copiii, cățeii, pisicile și florile - preferă alcoolul, țigările, marihuana și cafeaua - „hrana lui" # îi place muzica # face parte dintr-o formație de muzică-REBUS # are o carte publicată, iar alta zace de șase luni la o editură # nu scrie nici pentru glorie, nici pentru bani - „scriu pentru mine- spunea Tony, altfel nu pot să dorm" # preferă imaginile violente și sugestive - „o imagine face cît o mie de cuvinte" # îl divinizează pe Niel Stephenson (Snow Crash) și i-ar fi plăcut să scrie cărțile pe care acesta le-a scris „ sîntem legați într-un fel, parcă îmi citește gîndurile și le traspune-n imagini # scrie sub influența muzicii și a drogurilor *„nu înțeleg de ce sînt interzise, din moment ce influențează imaginația, mai curînd, cred, că ar trebui introduse în școli"* # regula nr. 5 a lui Chester: *„niciodată să nu discuți în contradictoriu cu un filosof într-o limbă străină. După părerea mea, filosofia nu ar trebui să constea numai în vorbe ci și în fapte, dar dacă mîine îmi veți pune aceleași întrebări, fiți siguri că veți primi alte răspunsuri."*

Vă prezentăm mai jos un fragment din discuția încropită într-un bar, în jurul unei cești cu cafea „naturală, fără zahăr"

Adrian Bănuță

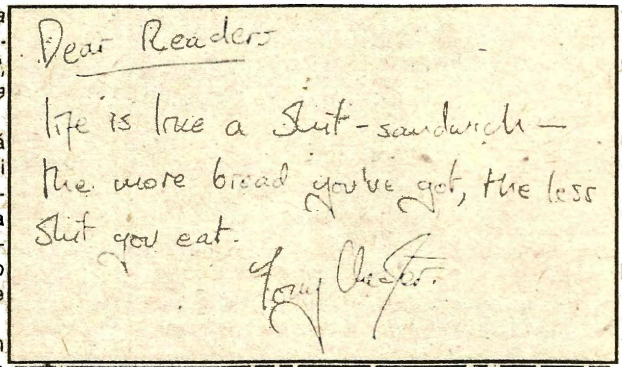

„Viața e ca un sandwich cu rahat, cu cît îi pui mai multă pîine cu atît mănînci mai puțin rahat"

- Dacă viața e un sandwich cu rahat, de ce nu te sinucizi?

- Pentru că eu încă mai cred în posibilitatea de a înlocui sandwichul cu o bucățică de șuncă.

Viața, prin natura ei, e dinamică; m-aș sinucide dacă nu aș crede în schimbare. De pildă în urmă cu trei ani nu cunoșteam pe nimeni în România, acum cunosc o mulțime de oameni. Iar în Anglia, ceilalți oameni mă țin în viață.

- Ce ai duce în Anglia, de aici, din România?

- Aș lua cele mai frumoase prezentatoare românce, pentru că publicul român nu le apreciază la adevărata lor valoare. Cred că, în general femeile sînt mai inteligente decît bărbații, sînt o companie mai plăcută și, cel mai ade sea, ești invidiat cînd te afli în prezența lor - dacă toți bărbații din lume ar muri (în afara mea), aș putea fi fericit.

- Crezi că o lume perfectă ar fi o lume a femeilor?

- Nu! O lume care ar avea numai femei ar fi monotonă, unicromă, ar dispare sobrietatea, pentru că femeia nu este obișnuită să vadă mereu același lucru, vrea mereu schimbări.

- Ai vrea să iei premii (la concursurile de SF), înseamnă ele ceva pentru tine?

- Din punctul meu de vedere, premiile sînt pentru cei care nu au ce face cu timpul lor.

- Cum îți place muzica formației „Uriah Heep", Ian Gillan?

- Vocea lui Gillan este a unui om fără sex.

- Cum te-ai apropiat de literatura SF?

- Eu am învățat să citesc pe cărți SF și horror, dar pentru mine sînt patru zei în SF: *RAY BRADBURY, ROBERT BLOCH, FRITZ LEIBER, RICHARD MATHESON.* Cînd ei patru vor muri se vor reîncarna în mine.

- Am cam puțin loc...

- Nu, am capul mare.

- Cam care ar fi autorii tăi preferați?

- Even Hunter, Ed McBain, dar în ultimul timp am citit multă cosmologie, matematică - ca să pot ține pasul. Cred că scriitorii de SF trebuie să fie cu un pas înaintea științei, însă de cele mai multe ori sînt în urmă.

- Ești de acord cu o creație stimulată?

- Da.

- Ce impresie îți face Norman Spinrad?

- Nu pot vorbi despre viața celorlalți, dar apreciez inteligența și umorul lui Spinrad. Pentru mine nu contează SF-ul sau politica, ci numai Norman așa cum este el de fapt. Aici SF-ul nu mai este important, n-a fost niciodată important. Pentru mine viața e importantă. Oamenii sînt Dumnezeu, noi sîntem Dumnezeu, expresia lui în univers, iar dincolo de toate lucrurile este dragostea.

Nu neapărat dragostea pentru femeie, ci dragostea ca respect, ceea ce numim în SF „sens of wonder". Unii oameni cred că sînt insignifianți dar alții se uită pe cer și își spun că ei sînt stelele. Dumnezeu este în inima ta. Cred că Dumnezeu încă nu s-a trezit, dar se va trezi odată în afara spațiului. Creatorul e creația și actul creației în același timp. Noi oamenii avem o viziune foarte îngustă asupra vieții.

Un joc video e viu? - oamenii ar spune că nu, e o creație a omului din plastic, sticlă și metal, dar să ne gîndim la capacitatea oamenilor de a se înmulți - odată a existat doar un joc video iar acum sînt mii. Dumnezeu nu este un bătrîn cu barbă care spune: *„Tu ai fost rău, du-te-n iad."* (Tony arată spre Ionuț), *„Tu ai fost bun, du-te-n rai!"* (arată spre Cătălin).

Ionuț către Tony:

- Tu ai fost bun, du-te-n iad!

- Omul îl poate distruge și crea pe Dumnezeu. Nu-mi pasă ce se întîmplă cu trupul meu după ce mor, îl pot arde sau dona unei bănci de organe, dar aș vrea să se dea o petrecere la care spiritul meu să ia parte.

Au consemnat,

Ionuț Bănuță
Remus Cernea
Nicu Gecse
Isoscel
Cătălin Teniță

Muzica sferelor

PARADISE LOST (I)

În cartea sa „Counting the Eons" (Numărînd eonii), la capitolul „Literatură", Isaac Asimov aduce un elogiu scriitorului englez John Milton. Subliniind că mulți îl consideră pe acesta al doilea poet epic după Shakespeare, Asimov îl consideră chiar mai mult decît atît, luînd ca etalon lucrarea „Paradise Lost".

„Paradise Lost", carte publicată în 1667, începe cu descrierea lui Satana și a bandei sale de îngeri rebeli care se stabilesc în iad, după ce au fost înfrînți în rai. Imagistica miltoniană aduce în esență, cu descrierea unei lumi extraterestre. Surprinzător este însă faptul că există în „Paradise Lost" o idee ce a precedat descoperirile științifice cu peste 130 de ani: aceea că acolo (în iad) ar exista un fel de radiație care nu este lumină obișnuită dar care poate fi folosită pentru a detecta obiecte. Abia în 1800 astronomul William Herchell(1738-1822) a arătat că aspectul vizibil nu include toată radiația emisă de o sursă. Astfel, printr-o remarcabilă intuiție, Milton a luminat iadul cu infraroșii (întuneric vizibil) pentru ochii mai mult decît umani ai lui Satan.

Deși teoria heliocentrică a lui Copernic fusese publicată în 1543, ea nu a fost acceptată imediat. În consecință, universul miltonian rămîne, din păcate, geocentric (viziune moștenită încă de la vechii greci). Asimov nu se poate abține să nu reproșeze aceasta lui Milton și să remarce că mulți dintre pioșii lumii erau gata să denunțe, să excomunice și chiar să-i ardă pe cei care pretindeau că Pămîntul se mișcă în jurul Soarelui, pînă cînd s-a dovedit clar că așa e. Cînd aceasta s-a întîmplat, ei au spus apoi „Ei bine, nu contează, care-i diferența?". „Dacă nu contează, de ce au făcut atîta agitație inutilă mai înainte?" întreabă Asimov malițios.

Totul - soarele, planetele, luna, stelele, cu Terra la centru - ar fi încăput într-o sferă cu raza ce cca 10 milioane de mile. Noutatea constă în faptul că Milton plasează Raiul și Iadul în două sfere de aceleași dimensiuni. Avem astfel imaginea a trei universuri separate, fiecare închis în „cerul" său sferic. Milton, postulînd aceste 3 universuri separate pune întrebarea: „Ce este în afara acestor 3 universuri?" Întrebarea este valabilă și pentru știința modernă care vede universul nostru în expansiune de la o singularitate spațio-temporală de acum 15 miliarde de ani, fără însă a elucida ce este dincolo de volumul în care s-a extins pînă acum. Se poate specula, desigur, dar un răspuns cert întîrzie să apară.

În viziunea lui Milton, Dumnezeu care este etern, a existat la început, dar eoni fără număr a fost înconjurat de un haos infinit. La un moment dat, El a creat raiul împreună cu mulțimea de îngeri care aveau menirea de a cînta ode pentru Creatorul lor. Cînd unii îngeri s-au plictisit de treaba asta și s-au răsculat, Dumnezeu a creat iadul și i-a aruncat pe îngeri în el. Imediat după aceea, El a creat o sferă celestă în care putea fi adăpostit un nou experiment - omenirea.

Scriitorul englez descrie cum îngerii rebeli încearcă să facă cît mai locuibil noul cămin. Organizarea lor se dovedește a fi foarte democratică în orașul Pandemonium (All-Demons - Toți demonii), contrastînd cu regimul despotic al lui Dumnezeu contra căruia se vor ridica din nou. Propunerii de a se lovi în forță, susținută de cîțiva îngeri răzvrătiți, Satan va contra-argumenta promovînd un plan mai subtil - acela de a infiltra pe cineva în sfera celestă a oamenilor pentru a încerca să strice cel puțin o parte din planurile lui Dumnezeu. Dificultatea maximă pe care o avea de înfruntat era să treacă prin bolta iadului de care, de-ar fi trecut, ar fi fost cuprins, atenție, de...„visul profund al Nopții imateriale"! Acesta este un pasaj uimitor avînd în vedere că toate povestirile anterioare despre călătorii pe lună, antice sau medievale, presupuneau că aerul există peste tot în sfera celestă (vezi „Muzica sferelor - ep. 5). De pildă, Francis Grodwin scrisese în 1638 „Man I n the Moon", carte cu un succes teribil, în care eroii săi au ajuns pe Lună prinzînd lebede sălbatice la un car de luptă, făcîndu-le să zboare cu el acolo.

E adevărat, Milton nu a vorbit despre o călătorie interplanetară sau interstelară, ci despre o călătorie de la un univers la altul, dar a fost primul scriitor care și-a dat seama că aceasta nu ar presupune un voiaj prin aer. Fizicianul italian E. Torricelli arătase în 1640 că atmosfera trebuie să fie limitată în înălțime și că spațiul dintre lumi era un vid, dar acest nou concept părea fără sens la acea vreme și a fost în mare măsură ignorat un timp îndelungat de scriitorii de anticipație.

P.S. Nu disperați, în numărul viitor vor fi și informații despre trupa *Paradise Lost.*

Remus CERNEA

LA BUZĂU:

„Dacă e simbătă e Science-Fiction"

Prima seară SF va avea loc pe 25 Martie ac şi va cuprinde: lansări de carte, vizionări de filme SF, audiţie de muzică electronică, expoziţie de grafică, cenaclu de noapte.

Printre invitaţi: Mihail Grămescu, Lucian Băbeanu, Sorin Repanovici, Jurnalul SF, editurile Cantemir, Enciclopedică, Nemira.

Ca arcul peste timp să fie închis această primă seară va fi dedicată *„experimentului Philadelphia"*.

Ambiţia buzoienilor este de a avea, în ultima săptămînă a fiecărei luni, cel puţin un invitat.

Mult noroc!

Adrian Bănuţă

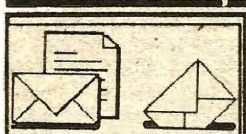

Gheorghe TĂTAR, Jr. (Baia Mare) - E mare lucru că îţi axezi preocupările pe rock, astrofizică şi science fiction. Sînt zone ale cunoaşterii ale căror esenţe, dacă le pătrunzi, îţi vor oferi revelaţia înţelegerii a uimitor de multe aspecte din ceea ce ne înconjoară. Mulţumesc pentru aprecieri şi sugestii; *Nocturnus* e posibil să intre curînd în *"muzica sferelor"*.

Dan, Psychotron (from Huşi) - Excelentă scrisoare! Eu am asociat începutul ei cu un *sound* pe măsură ("Am I Evil?" - Metallica). Beatles, Pink Floyd, Yes şi Marea Sacra sînt trepte succesive ale aceloiaşi scări la care spiritul poate accede în căutarea tiparului unic al contemplării, al unei stări cu totul aparte... Trage tare cu medicine căci, dacă intri la facultate, bănuiesc că va fi într-o localitate mai mare care colcăie de cenacluri SF. Sperăm că textul lui Sebi Corn ("căruia-i adori creieraşu") o să te satisfacă de pe deplin, iar dacă nu, aşteaptă numărul în care sus-numitul va poseda un medalion (doar al lui). Trimite-ne urgent numele de familie (ce, nu eşti familist?) pentru ai publica anunţul la mica publicitate.

Dan Popescu (Piatra Neamţ) - *SIGMA 4* e deosebit de interesant şi cuprinde informaţii cu caracter de istorie literară, dacă primim acordul tău o să preluăm o parte din articole, dacă nu, nu.

NOUTĂŢI EDITORIALE

O nouă editură pe tărîmul SF-ului

Economie de piaţă, vreme de tranziţie, dar SF-ul găseşte mereu resurse şi edituri care să-l însufleţească.

O astfel de editură este şi CANTEMIR care face primul pas pe înşelătorul teren editorial al SF-ului cu un volum aparţinînd scriitorului francez *YVES FRONTENAC* (directorul revistei "Connaissance des Hommes"). Cartea conţine două micro-romane: „Orgi ale tăcerii" şi „Nunţi în tenebre" (se pare că au avut destul succes dincolo, dar păreri critice veţi afla din "Vitrina cu iluzii").

Lansare festivă a cărţii (215 pag, 2750 lei), va avea loc joi, 16 martie a.c., ora 16.00, la librăria "Mihail Sadoveanu".

Cei interesaţi în achiziţionarea cărţii pot contacta editura la tel. 01/6487625; 01/6390763 sau PO Box 77-3 Bucureşti, România

CYBORG 4 „Ambasada extraterestră"

Iată că editura **PYGMALION** pare să-şi respecte promisiunea de a oferi o carte în fiecare lună.

A patra carte a colecţiei **"CYBORG"** aparţine unuia dintre cei mai cunoscuţi şi mai bine cotaţi autori de SF britanici, mai puţin cunoscut la noi - *IAN WATSON* *(vă mai amintiţi superba povestire "Păsări lente" din Almanahul Anticipaţia?).*

Romanul se intitulează "AMBASADA EXTRATERESTRĂ" şi este tradus de Cătălin Ionescu, care se prezintă fandomului şi în postura sa de traducător.

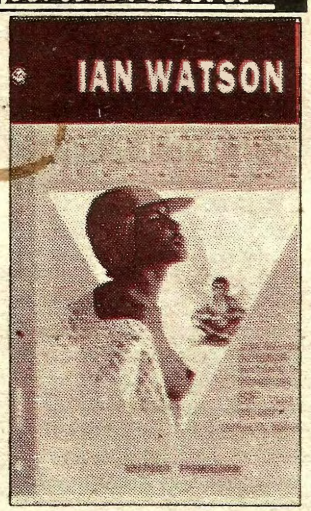

UNIVERS

Aminteam mai sus de economia de piaţă şi sfidările editoriale. Sfidări datorate dorinţei (fireşti?) de a face cultură.

Pînă în '90 simbolul calităţii l-a constituit editura UNIVERS, printre colecţiile sale aflîndu-se şi cea mai luxoasă colecţie de gen antedecembristă, colecţie intitulată Colecţia Romanelor Ştiinţifico-fantastice *(chiar dacă au apărut şi volume de povestiri)*.

Noul roman apărut, purtînd semnătura lui *Stanislaw Lem*, se intitulează "Edificiul nebuniei absolute" (274 pag., 3500 lei) şi este tradus de Cristian Tudor Popescu - al cărui ataşament faţă de opera celebrului scriitor ex-polonez este notoriu. Tot el semnează prefaţa cărţii şi nota informativă de pe coperta IV (recunoaştem aici umorul coroziv propriu CTP-ului şi nu putem decît să regretăm faptul că nu (prea) şi-l mai exercită în domeniul SF).

Oricum, Cristi ne oferă (după *Bug Jack Baron*) un roman ce promite a fi un regal.

Ionuţ Bănuţă

Experimentul Philadelphia

Cu: Michael Pare, Nancy Allen, Bobby Di Cicco
Scenariul: William Grey
Regia: Steward Raffill

Peliculă de referinţă pentru iubitorii genului. L-am mai văzut, sper să nu mă înşel, în urmă cu aproximativ zece ani. Atunci, ca şi acum, mi-a lăsat o puternică impresie, mai ales prin paradoxul situaţiilor.

În octombrie 1943, US Navy făcea un experiment cu USS Eldridge, experiment a cărui fructificare urma să fie dispariţia navei de pe radare.

USS Eldridge devine invizibilă pe radar, însă dispare şi fizic, iar doi dintre marinari, prinşi în miezul acţiunii, sar de pe puntea vasului şi se trezesc în anul 1984, cînd experienţa se repetă, de astă dată cu un orăşel.

Atunci, în 1984, generatorul de pe USS Eldridge încă mai este funcţional şi pune în pericol prin „Pilnia electromagnetică absorbantă generată" întreg Pămîntul. Singurul în stare să oprească dezastrul, este unul din cei doi „evadaţi" din 1943, care nu-şi ştie destinul, care-şi pierde partenerul în împrejurări ciudate, ca să-l regăsească bătrîn, ce să mai! atîtea situaţii ciudate sînt, încît abia în final le închegi.

Scenariul este bine pus la punct... superlativ în prelungirea unui eveniment care, se spune, „s-a întîmplat cu adevărat".

Una peste alta, o să asistaţi la un film foarte bun.

Don SIMON

POŞTA

Liviu SURUGIU (Roşiorii de Vede) - Sperăm că piciorul ţi se va reface suficient de rapid pentru a ne putea întîlni la Craiova (dacă nu la Botoşani). Sîntem curioşi cum e proza (şi noi, şi concursurile care au umplut luna martie).

Cătălin RUSSEN (Roşiorii de Vede) - Doreşte să cumpere *"Fundaţia şi Pămîntul"* de I. Asimov (de ce nu le scrii direct celor de la Nemira?) şi seria *"Aliens" de A. D. Foster* (volumul doi în două exemplare).

Caută numerele din JSF : *3-8, 10, 12-17, 20-23, 26-41, 43-45, 47, 48, 51, 55, 56, 54, 72-73, 75 şi 93.* Adresa: str. M. Kogălniceanu, bl. L 11, ap. 86, 0600, Roşiorii de Vede, Teleorman. Tel. 047-460060.

Adrian BERINDEI (Buzău) - Pînă la sosirea unui mesaj personal credem că te vei mulţumi cu acesta: aşteptăm materialele! Sîntem deschişi unor colaborări rodnice şi (mai ales) serioase. Trimite-ne o mostră din ceea ce posezi şi-ţi vom putea oferi un răspuns mai consistent. Vezi că în Buzău există un club serios cu renume: POZITRONIC. De ce nu-i contactezi? P.S. De data asta plicul a fost mai "tare" decît scrisoarea.

Sorin DINU (Bucureşti) - Poate ai avut intenţia de a adăuga un plic timbrat pentru răspuns, dar te-ai limitat la atît, aşa că răspunsul îl vei primi prin intermediul *"Poştei redacţiei"*. *"Oglinzile infinite"* sînt cu reflexiile complet aiurea. Ideea, destul de incitantă, avea nevoie de o solidă argumentaţie filosofico-ştiinţifică şi o puternică vînă literară pentru a deveni viabilă. Modalitatea aleasă pentru fixarea cadrului narativ a fost total inabilă şi simplistă. Personajele sînt complet ignorate şi tratate cu superficialitate, fiind părăsite tocmai atunci cînd ar fi putut înviora narăţiunea. Îţi sugerăm frecventarea unuia dintre cenaclurile bucureştene.

Radu GÎRBACEA (Sibiu) - Vă rugăm să ne sunaţi pe 15 martie ac pentru a discuta amănunte legate de colaborarea propusă.

Q & I